

ebn
best access to dutch gas

Jaarverslag
2010

Hoofdzaken in cijfers

	2010	2009
Aantal participaties	185	181
waarvan exploratie	48	45
Afzet EBN-aandeel (miljard m ³) ¹	33	29
in miljoen euro:		
Omzet (uit doorlopende activiteiten)	6.486	6.387
Netto resultaat uit doorlopende activiteiten	2.076	2.211
Afdrachten aan de Staat	5.339	5.188
Investerings	664	550
Afschrijvingen	499	462
Aantal medewerkers ²	75	79

¹ Dit is inclusief het proportionele gedeelte van de afzet in de concessies waarin EBN niet zelf het gas ontvangt, maar gerechtigd is tot een evenredig deel van de opbrengst.

Alle volumes in dit verslag zijn, tenzij anders vermeld, uitgedrukt in miljard m³ aardgas (35,17 Mj bij 0 graden Celcius) op basis van het deelnemingspercentage van EBN.

² Totaal aantal werknemers ultimo 2010.

Inhouds opgave

	6	Voorwoord Jan Dirk Bokhoven, directievoorzitter EBN
I	10	Over EBN
II	16	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
III	20	Verslag van de directie
	28	Interview met Renee Stoeller
	30	Interview met Hans Diekman
IV	36	Verslag van raad van commissarissen
V	40	Corporate Governance
VI	46	Risicomanagement
VII	52	Jaarrekening
	54	Algemeen
	55	Grondslagen voor de waardering en winstbepaling
	60	Overzicht van totaal resultaat
	61	Balans
	62	Overzicht wijzigingen van het eigen vermogen
	63	Overzicht van kasstromen
	64	Toelichting op de jaarrekening
	65	Toelichting op het overzicht van totaal resultaat
	67	Toelichting op de balans
	72	Beleid om financiële risico's te beheersen
	76	Overige toelichtingen
	78	Overige gegevens (winstbestemming)
	80	Accountantsverklaring
	82	Verklarende woordenlijst
	84	Kerncijfers
	85	Contactinformatie

“Onze ambitie om in 2030 jaarlijks 30 miljard m³ gas uit kleine velden te produceren is haalbaar als alle betrokken partijen samenwerken.”

Voorwoord Jan Dirk Bokhoven

Gas blijft een essentieel onderdeel van de Nederlandse energiemix, volgens Jan Dirk Bokhoven, directievoorzitter EBN. Nu de grote velden uitgeput raken, ligt er een uitdaging om met nieuwe technieken en betere afstemming rond vergunningen, ook kleine velden rendabel te benutten. Dat vereist een actieve rol van EBN en partners. Bokhoven: “Onze ambitie om in 2030 jaarlijks 30 miljard m³ gas uit kleine velden te produceren is haalbaar als alle betrokken partijen samenwerken.”

Heeft gas nog wel een toekomst?

Jazeker. Een aantal jaren geleden gaf de overheid het signaal dat de Nederlandse gasvoorraad aan het teruglopen was. Sterker nog, het zou over tien jaar op zijn. Daarnaast sprak ze de ambitie uit om over vijftig jaar een duurzame energievoorziening te hebben. De vraag is namelijk of duurzame energievoorziening wel volledig mogelijk is, omdat er voorlopig onvoldoende oplossingen zijn om continue levering uit duurzame energiebronnen te kunnen waarborgen. Er blijft de komende veertig tot vijftig jaar dan ook voldoende ruimte voor gas, de vraag is alleen: hoeveel en waar komt het vandaan?

De grote voorraden raken inderdaad op en we zullen niet snel een tweede Groningenveld vinden. Er is meer mogelijk. Daarom hebben we als EBN in 2009 de uitdagende 30/30-ambitie geformuleerd: in 2030

produceert Nederland 30 miljard m³ per jaar gas uit kleine velden.

Hoe haalbaar is die ambitie?

Op zich heeft Nederland voldoende kleine velden om de 30/30-doelstelling te halen. Er zijn wel twee belangrijke randvoorwaarden. In de eerste plaats moet de markt voor exploratie en productie in Nederland aantrekkelijk genoeg zijn om in te investeren. Ten tweede moeten de gebruikte oplossingen kostentechnisch kunnen concurreren met de aanvoer van gas via pijpleidingen en LNG schepen naar Nederland. Voldoen aan deze voorwaarden lijkt misschien een lastige opgave, maar voorbeelden uit de Verenigde Staten bewijzen dat het kan. Doorbraken in technologie maken het daar mogelijk om zogenaamd schaliegas te winnen dat goedkoper is dan LNG. Hierdoor is een enorm potentieel aan nieuwe bronnen ontstaan,

waardoor meer partijen interesse hebben in de productie van kleinere hoeveelheden gas dan voorheen. Wij zijn ervan overtuigd dat deze technieken binnen tien tot twintig jaar ook in Nederland gebruikt kunnen worden.

Wat moet er volgens u nog meer gebeuren?

Om de continuïteit van de gasproductie te waarborgen, is het belangrijk dat er een start wordt gemaakt met het vrijgeven van gebieden waar op dit moment geen of weinig activiteit plaatsvindt. In een convenant dat

Wat gaat EBN concreet doen?

We hebben drie strategische doelstellingen die leidend zijn voor onze activiteiten. Behalve het stimuleren van continuïteit in exploratie en productie, is een strategische doelstelling van EBN het actief beheer van deelnemingen. Partijen zullen merken dat we ons actiever opstellen dan in het verleden en vaker de discussie over de lange termijn aangaan. Dat is voor sommigen even wennen. De uitdaging voor EBN is om de partners te wijzen op het voordeel dat ze kunnen hebben van onze actievere opstelling en onze houding

niet als bedreigend ervaren. Het feit dat EBN de eerste klant is voor een groot 3D-seismiekonderzoek, uitgevoerd door Fugro, leidde bijvoorbeeld aanvankelijk vooral tot

“Vrijgeven van gebieden is belangrijk voor snelle ontplooiing van activiteiten.”

het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in 2010 heeft gesloten met de olie- gasmaatschappijen is afgesproken dat marktpartijen hun vergunningsgebieden op zee op vrijwillige basis kunnen teruggeven. Wij vinden het belangrijk om snel te starten met het vrijgeven van die gebieden om nieuwe spelers de kans te geven activiteiten te ontplooiën. Ook moeten we niet te lang wachten met een zelfde maatregel op land. Nederland wordt voller, waardoor het steeds moeilijker zal worden om nieuwe activiteiten te ontplooiën.

kritische reacties. Zonder toezegging en participatie van EBN komt een dergelijk onderzoek minder snel van de grond. We hebben onvoldoende duidelijk kunnen maken aan de marktpartijen dat ze allen baat hebben bij de ontwikkeling van deze en andere initiatieven. We realiseren ons dat we nog beter moeten aangeven wat we gaan doen en dat we op een nog betere en slimmere wijze ons werk moeten doen.

Onze derde strategische doelstelling is het winstgevend benutten van de diepe ondergrond. EBN is al mede-eigenaar van drie ondergrondse gasbergingen; aan de realisatie van een vierde, Bergermeer, wordt gewerkt. Al deze bergingen zijn geheel of gedeeltelijk leeggeproduceerde gasvelden.

Exploratie en productie van gas wordt niet als duurzaam gezien. Ook is er vaak maatschappelijke weerstand tegen gaswinning. Hoe staat EBN hierin?

We zijn van mening dat we als partner in investeringen een medeverantwoordelijkheid hebben voor de maatschappelijke invloed van onze activiteiten. Maatschappelijke verantwoordelijkheid begint in onze optiek met transparantie. Als industrietak kunnen we transparanter en explicieter zijn, bijvoorbeeld over wat we doen, hoe we werken en wat onze emissies zijn. Op dit moment zijn we als EBN aan het verkennen wat nu de belangrijkste maatschappelijke effecten van onze bedrijfsvoering zijn, zodat we hierover kunnen rapporteren, doelstellingen kunnen benoemen en vervolgens hierop actief sturen.

Hoe is EBN veranderd en hoe ervaren de medewerkers dit?

Onze ambitie vraagt een nieuwe opstelling en een toenemend zelfbewustzijn van onze medewerkers en dus onze organisatie. Er zijn veel nieuwe medewerkers ingestroomd, ervaren medewerkers hebben de organisatie verlaten en er is over de hele linie sprake van verjonging en diversificatie. Natuurlijk heeft EBN

“Marktpartijen kunnen profijt hebben van onze kennis en ervaring.”

uitdagingen op het gebied van opbouw en behoud van voldoende kennis en het uitdragen van een proactievere rol. We vragen andere dingen van onze medewerkers dan voorheen en iedereen gaat daar op een andere manier mee om. Deze veranderingen zorgen soms voor onzekerheid bij medewerkers, maar onze mensen hebben ook de overtuiging dat deze veranderingen veel kansen bieden. We vinden het essentieel

om hen te ondersteunen in het vinden en uitoefenen van deze nieuwe rol.

Hoe ziet u de toekomst?

2010 was in allerlei opzichten een interessant jaar, in de markt en zeker ook voor EBN als organisatie. De komende jaren zullen we voortbouwen op de kennis en ervaring in de markt en nieuwe mogelijkheden verkennen. Wij investeren in nieuwe technologieën, we zien kansen voor de toepassing van in het buitenland bewezen successen en vooral in het nog beter benutten van de huidige producerende velden.

De rol die het Nederlandse gas vijftig jaar heeft gespeeld, willen we nog vele jaren voortzetten. Nederland heeft daarnaast een duidelijke ambitie neergelegd met de Gasrotonde.

Als EBN staan we dicht bij de overheid zodat we een goede gesprekspartner zijn en dicht bij de markt om kennis, ervaring en middelen te delen. Dat willen we op een steeds effectievere en efficiëntere wijze doen om zo ook volgend jaar weer een stap dichterbij onze ambitie te komen. Want 30/30 is haalbaar, als alle betrokken partijen samenwerken.

“Maatschappelijke verantwoordelijkheid begint in onze optiek met transparantie.”

“EBN heeft de ambitie om in 2030 nog
te produceren uit kleine
Het winnen van

jaarlijks 30 miljard kubieke meter gas velden (de 30/30-doelstelling). dit gas is een uitdaging.”

I Over EBN

Over EBN

Profiel

EBN, gevestigd in Utrecht, is actief in het ontdekken, produceren en verhandelen van gas en olie in Nederland en is dé partner voor olie- en gasmaatschappijen. Samen met andere nationale en internationale olie- en gasmaatschappijen investeren we in de opsporing en winning hiervan en in gasopslagen in Nederland. Het initiatief voor opsporing-, ontwikkel- en productieactiviteiten ligt bij de vergunninghouders. EBN ambieert geen operatorschap in de deelnemingen, maar investeert, faciliteert en deelt kennis. Via een belang in GasTerra is EBN ook betrokken bij de verkoop van het Nederlandse aardgas. De winst die voortkomt uit deze activiteiten draagt EBN volledig af aan de Staat, onze enige aandeelhouder. Daarnaast adviseert EBN de overheid over het mijnbouw klimaat in Nederland en over nieuwe mogelijkheden voor het benutten van de ondergrond.

Visie

Gas speelt een belangrijke rol in de Nederlandse energievoorziening en de Nederlandse economie: de aardgasbaten leveren een aanzienlijke bijdrage van de staatsinkomsten. De wereldwijde vraag naar energie zal in de periode van 2005 tot 2050 naar verwachting verdubbelen. Duurzame energie zal een gedeelte van deze hogere vraag opvangen. Er zal daarnaast een significante vraag naar fossiele brandstoffen blijven bestaan. Hiervan is gas verreweg het schoonst, met de laagste CO₂-uitstoot per opgewekte energiehoeveelheid. Het zou dus logisch zijn om voor het fossiele deel van de energiemix een groter deel voor gas in te ruimen. EBN zet zich hiervoor in. Hoewel er nog voldoende gas aanwezig is, zullen partijen uit de mijnbouwsector de handen ineen moeten slaan om de vele bronnen aan Nederlands gas te ontsluiten.

Ambitie

EBN heeft de ambitie om in 2030 nog jaarlijks 30 miljard m³ gas te produceren uit kleine velden (de 30/30-doelstelling). Het winnen van dit gas is een uitdaging. Opsporen en winnen van gas is niet langer slechts kapitaalintensief, maar wordt in toenemende mate ook kennisintensief. Daarnaast speelt de maatschappelijke acceptatie van gas een belangrijke rol. EBN ondersteunt daarom de ontwikkeling en uitwisseling van de kennis die nodig is om het Nederlandse gas onderdeel te laten zijn van onze energievoorziening, nu en in de toekomst.

Onze visie hebben we vertaald naar drie strategische doelen:

- het actief beheren van de deelnemingen in opsporing en winningactiviteiten;
- het waarborgen van de continuïteit in exploratie en productie (E&P); en
- het rendabel benutten van de ondergrond.

Actief beheer van de deelnemingen

EBN neemt deel in het opsporen en winnen van olie en gas. We geven een actieve invulling aan het beheer van onze deelnemingen en leggen de nadruk op een optimale ontwikkeling van de aanwezige voorkomens en kostenbeheersing. We participeren alleen in projecten als deze naar verwachting een positief rendement opleveren. Daarnaast zijn duurzaamheid en langetermijnrelaties met al onze belanghebbenden een essentieel element bij de uitvoering van onze activiteiten.

EBN ontplooit waar nodig initiatieven om vergunninghouders te stimuleren tot meer exploratie naar en productie van olie of gas. Omdat EBN participeert in vrijwel alle Nederlandse vergunningen, hebben we een goed overzicht van alle velden, infrastructuur en 'best practices'. Dit overzicht stelt ons in staat toegevoegde waarde te leveren aan de vergunninghouders en partners in de olie- en gasindustrie. EBN wil daarnaast een actieve rol spelen bij projecten die minder prioriteit hebben bij de partners, zoals de ontwikkeling van marginale of subeconomische velden, onderzoek naar nieuwe, innovatieve technieken om gas te winnen en de levensduurverlenging van cruciale offshore-infrastructuur.

“EBN wil actief de dialoog aangaan met onze partners en andere belanghebbenden.”

Waarborgen continuïteit in E&P

Om de 30/30-doelstelling te behalen wil EBN onontwikkelde velden helpen ontwikkelen, nieuwe potentiële voorkomens in open gebieden in kaart brengen en de infrastructuur op zee zo optimaal en lang mogelijk in bedrijf houden. Economisch winnen van gas uit nieuwe velden is namelijk alleen mogelijk als we gebruik kunnen maken van bestaande infrastructuur. Daarnaast zal de Nederlandse overheid samen met EBN de juiste voorwaarden moeten scheppen voor nieuwe investeringen en investeerders in de Nederlandse E&P-sector.

Het benutten van de ondergrond

Onder deze doelstelling vallen activiteiten buiten de olie- en gaswinning die een duidelijke synergie hebben met EBN's kernactiviteiten en expertise, zoals gasopslag. Ook onderzoeken we mogelijkheden voor duurzaam gebruik van de ondergrond zoals aardwarmte of CO₂-opslag. In K12-B draait een proefproject waar jaarlijks 300 kiloton CO₂ wordt opgeslagen.

“Er is een duidelijke koers
uitgezet voor de
komende vijf jaar.”

“Eén van de belangrijkste doelstellingen
dat de activiteiten waarin EBN
op een duurzame en

II Maatschappelijk verantwoord ondernemen

van ons MVO-beleid is stimuleren
deelneemt zoveel mogelijk
verantwoorde manier worden uitgevoerd.”

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

EBN wil maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hoe we dit gestalte geven is vastgelegd in ons MVO-beleid (zie www.ebn.nl). Dit beleid is gebaseerd op drie centrale thema's:

- EBN als verantwoordelijk partner;
- maatschappelijk relevant;
- excellente mensen.

De thema's zijn tot stand gekomen in een workshop en door diverse interviews met interne belanghebbenden.

EBN als verantwoordelijk partner

Een van de belangrijkste doelstellingen van ons MVO-beleid is stimuleren dat de activiteiten waarin EBN deelneemt zoveel mogelijk op een duurzame en verantwoorde manier worden uitgevoerd.

In onze samenwerkingen gaan wij proactief de dialoog aan met onze partners op gedefinieerde lange- en kortetermijnthema's op dit gebied.

Een centraal thema is het vergroten van de transparantie in de keten door relevante verslaglegging in en over E&P-activiteiten. In dat kader is EBN gestart met een overzicht van de milieurapportages die in de olie- en gasindustrie al worden opgesteld. Op korte termijn willen we trends signaleren en deze vertalen naar langetermijndoelstellingen. Wij denken bijvoorbeeld aan trends als de uitstoot van CO₂ per geproduceerde kubieke meter gas, de tijdige vervanging van freonkoelinstallaties en het inventariseren van de gebruikte chemicaliën.

Maatschappelijk relevant

Dialoog met partners

EBN wil actief de dialoog aangaan met onze partners en andere belanghebbenden. Zo hebben wij in het afgelopen jaar discussies gevoerd over bijvoorbeeld het voorkomen van het verwateren van putten, het schieten van 3D-seismiek met de nieuwste technieken en het winnen van kleisteengas. Daarnaast ontwikkelt en deelt EBN kennis, in samenwerking met olie- en gasmaatschappijen en kennisinstellingen, om zo te zorgen voor de continuïteit van de olie- en gasactiviteiten in Nederland. EBN participeert op dit moment in 5 gezamenlijke onderzoeksprojecten.

Kennis helpen ontwikkelen

EBN is tot de conclusie gekomen dat er weinig kennis over diepe geothermie in Nederland bestaat. Wel zijn er veel partijen die geothermieputten willen boren zonder dat ze voldoende kennis van de ondergrond hebben. EBN ondersteunt daarom actief het geothermieproject van de Technische Universiteit Delft om meer kennis op te doen over de ondergrond en nieuwe boortechnieken. Daarnaast heeft EBN een studie laten uitvoeren door TNO over het combineren van geothermie met exploratie naar olie of gas.

Sponsoring en financiële ondersteuning

EBN ondersteunt organisaties en evenementen waar zij vanuit haar missie of maatschappelijke betrokkenheid een bijdrage zinvol vindt. Het sponsorbeleid is terug te vinden op de website. Zo levert EBN een bijdrage aan het Clingendael International Energy Programme, een denktank voor geopolitieke vraagstukken en het Energy Delta Institute, een training- en kennisinstituut voor de gasindustrie. EBN ondersteunt ook kleine en grote beroeps-, universitaire en studentenorganisaties die de interesse in de olie- en gasector stimuleren en onderzoek op dit gebied bevorderen of de beschikbare kennis van de E&P-industrie verspreiden en vergroten. EBN stelt vanaf 2011 een prijs ter beschikking voor de beste afstudeerscriptie op het gebied van innovatieve technieken voor de olie- en gaswinning. EBN ondersteunt financieel kleinere en grotere initiatieven die de kennis over de sector bij een breder publiek vergroten, zoals de inrichting van een themakamer gericht op de diepe ondergrond in het Museon, een populair-wetenschappelijk museum in Den Haag.

Kennis uitdragen

EBN medewerkers hebben in 2010 op relevante nationale en internationale podia gesproken en op die manier de kennis en ervaring van EBN uitgedragen. In 2010 zijn 27 lezingen door EBN-medewerkers gegeven over onder andere het mijnbouwklimaat, kleisteengas en CCS.

Excellente mensen

EBN is een maatschappelijk betrokken en verantwoordelijk werkgever. We willen de juiste mensen aantrekken, behouden en laten excelleren. We investeren in vakinhoudelijke kennis en persoonlijke vaardigheden. Over de mensen van EBN meer in het verslag van de directie.

Wij vinden het belangrijk dat onze medewerkers ook de noodzaak voelen om bij te dragen aan de maatschappij. Om ze te kunnen ondersteunen in hun betrokkenheid in verschillende projecten is een EBN-vrijwilligersfonds in het leven geroepen als invulling van één van de doelstellingen van het sponsorbeleid. Vanaf 2011 stelt de organisatie elk jaar in totaal € 25.000 beschikbaar, waaruit medewerkers een bijdrage kunnen aanvragen voor ondersteuning van een project waaraan ze zelf actief deelnemen.

Sturen en monitoren op prestaties

Om onze MVO-prestaties te monitoren en voortgang van onze doelstellingen te meten, maken we in 2011 een start met het formuleren van kritische prestatie indicatoren (KPI's) per activiteit.

“We onderschrijven het dat transparantie naar belanghebbenden

uitgangspunt van de code
cruciaal is.”

III Verslag van de directie

Verslag van de directie

Terugblik 2010

In 2010 is de transitie van Heerlen naar Utrecht succesvol afgerond en de organisatie is nu volledig op sterkte. De ambitie om in 2030 per jaar 30 miljard m³ gas uit kleine velden in Nederland te produceren staat voor EBN centraal.

Deelname in vergunningen

In 2010 zijn 2 winningvergunningen van kracht geworden waarin EBN deelneemt. Daarnaast is EBN uitgenodigd om in 8 nieuwe opsporingsvergunningen deel te nemen. Er zijn 5 opsporingsvergunningen teruggegeven en 2 winningvergunningen zijn samengevoegd tot 1 vergunning. Per 31 december 2010 participeert EBN in 126 winning- en 48 opsporingsvergunningen.

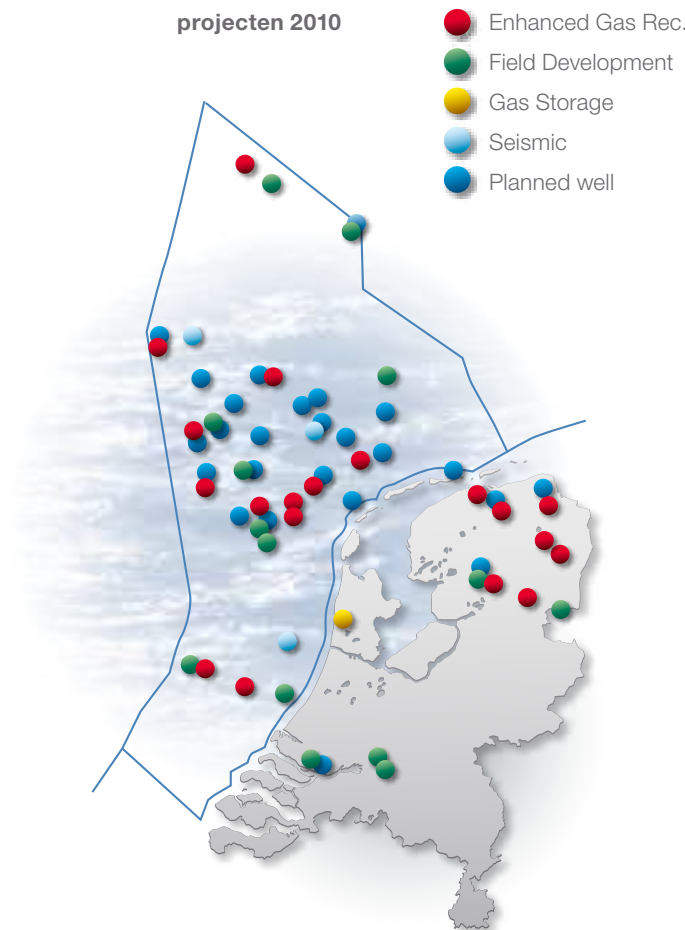
Investerings

De investeringen binnen de deelnemingen van EBN lagen in 2010 op een goed niveau. Het ging om een bedrag van ongeveer € 1,6 miljard, wat vergelijkbaar is met voorgaande jaren. De meeste projecten zijn volgens plan uitgevoerd. Totaal is door EBN € 607 miljoen geïnvesteerd, waarvan € 152 miljoen in exploratie- en evaluatieboringen, € 138 miljoen in productieputten en € 317 miljoen in constructiewerk.

Exploratie- en evaluatieboringen

Door snellere uitvoering van vooral de boringen zijn de uitgaven iets lager uitgevallen dan verwacht. Als gevolg van de recessie lagen bovendien de kosten voor de huur van booreilanden en andere ondersteunende diensten en goederen in 2010 flink lager dan voorgaande jaren. Als deze trend zich voortzet zal dit een positief effect hebben op het aantal marginale gas- en olieprojecten dat ontwikkeld kan worden.

Het aantal afgeronde exploratie- en evaluatieboringen bleef met 13 afgeronde putten onder de doelstelling van 15 boringen: 10 boringen toonden gas aan, de andere 3 zijn droog of toonden subeconomische hoeveelheden koolwaterstoffen aan. Er werd hogere prioriteit gegeven aan het boren van productieputten, waardoor 2 exploratieputten zijn uitgesteld naar 2011. Het totaal aantal afgeronde putten (exploratie, evaluatie en productie) was met 30 precies zoals gepland.

Ontwikkelen van gas- en olievelden

In 2010 werd geïnvesteerd in de ontwikkeling van 17 gasvelden en 3 olievelden, waarvan 9 projecten al liepen in 2009 en 11 nieuwe projecten zijn opgestart. Eén olieveld en 5 gasvelden zijn in 2010 nieuw in productie gegaan. Hiervan liggen 3 velden op zee en 3 op land. De grootste en belangrijkste projecten waarin EBN momenteel investeert zijn de herontwikkeling van het Schoonebeekolieveld, de bouw van de Bergermeergasopslag en de ontwikkeling van 5 gasvelden.

3D-seismiek

Om de exploratie naar nieuwe reserves, in het bijzonder onder de Noordzee, te stimuleren heeft EBN in 2010 als eerste een licentie gekocht voor de seismische gegevens over de D-, E- en F-blokken. Andere geïnteresseerde partijen kunnen een licentie voor het geheel of een gedeelte van het gebied kopen bij Fugro Multi Client Services. Deze organisatie voert seismisch onderzoek uit over een gebied van ruim 6.000 km²: van de Britse tot aan de Duitse offshore grens. Over het gebied is nog weinig seismiek geschoten en tot nu toe heeft er nog weinig exploratie plaatsgevonden. Het onderzoek, dat in 2012 afgerond wordt, levert hoge kwaliteit 3D-seismische gegevens die het potentieel aan olie en gas in het gebied in kaart brengen.

In 2010 zijn nog 3 andere nieuwe offshore 3D-seismische studies gestart. Hiermee zal het totale oppervlak aan nieuwe 3D-seismiek maar liefst 8500 km² bedragen. Dit is vergelijkbaar met alle 3D-seismiek die tussen 2003 en 2009 in Nederland geschoten is. EBN vertrouwt erop dat deze toename in exploratieactiviteit zich in de toekomst zal vertalen naar ontwikkeling van nieuwe gas- en olievelden onder de Noordzee.

Stimuleringsmaatregelen

Het ministerie van EL&I heeft 2 maatregelen genomen om het E&P-activiteitsniveau op het Nederlandse continentale plat verder te stimuleren. Ten eerste is een fiscale stimuleringsmaatregel voor marginale velden ingevoerd. Daarnaast is het Fallow Acreage Convenant in werking getreden, gericht op het vrijwillig teruggeven van vergunningsgebieden waar geen activiteiten (meer) plaatsvinden. Geïnteresseerde nieuwe partijen krijgen hierdoor makkelijker toegang tot deze gebieden. EBN verwacht dat beide maatregelen een flinke stimulans zullen zijn voor de exploratie- en productieactiviteiten op zee.

Productie en reserves

De relatief strenge winter van 2009-2010 en het koude vierde kwartaal van 2010 hebben er aan bijgedragen dat de gasafzet beduidend boven verwachting lag. Daardoor was de productie uit het Groningenveld met ruim 50 miljard m³ eveneens boven verwachting. De productie uit kleine velden bleef 0,5 tot 1 miljard m³ achter bij de prognose door vertragingen bij het opstarten en door technische problemen bij enkele nieuwe gasvelden. EBN's deel van de verkopen was 33 miljard m³, 4 miljard m³ meer dan in 2009.

EBN's olieproductie bedroeg over 2010 circa 1,1 miljoen vaten (BOE) wat 39% lager was dan het voorgaande jaar. De productie van gascondensaat lag met 0,9 miljoen vaten (BOE) 25% lager dan in 2009.

Bij het vaststellen van reserves volgt EBN de definities zoals in 2007 vastgelegd in het Petroleum Resources Management System. De gasreserves van velden waarin EBN participeert bedragen per 31 december 2010

(op 100% veldbasis) 1139 miljard m³ EBN's aandeel is 462 miljard m³. Op 100% veldbasis is dit een afname van 78 miljard m³ ten opzichte van 31 december 2009. Daarvan is 78 miljard m³ afgeboekt in verband met productie, 24 miljard m³ bijgeboekt als gevolg van nieuwe projecten en correcties op productie 2009 en 24 miljard m³ afgeboekt als gevolg van herziening reserves. Ruim 78% van de gasreserves bevinden zich in het Groningenveld, de rest in kleine velden op land en offshore.

Verkopen

De gasmarkten in Noordwest-Europa waren in 2010 volop in beweging. Door de bestaande koppeling tussen de olie- en gasprijs zagen veel grote afnemers van gas zich aan de ene kant geconfronteerd met hoge (inkoop) prijzen, terwijl aan de andere kant gas op de spotmarkt tijdelijk goedkoper was door de verminderde vraag. Toen, als gevolg van de lagere prijs de vraag naar spotgas aantrok, stegen de prijzen op de Noordwest-Europese handelsplaatsen als NBP en TTF vanaf medio 2010 en werden deze hoger dan in voorgaande jaren. Ook de olieprijs bleven vanaf de zomer stijgen.

Financieel resultaat

Het financiële resultaat is met een jaaromzet van € 6,5 miljard gelijk gebleven aan het niveau van 2009.

De combinatie van de hoge aanhoudende vraag en sterke gasprijzen, zowel oliegebonden als op de spotmarkt, ligt hieraan ten grondslag. Doordat de operationele kosten op het verwachte niveau zijn gebleven, kwam de winst uit op € 2,1 miljard. De totale afdracht aan de Staat, inclusief belastingen bedraagt € 5,3 miljard.

EBN heeft nieuw kapitaal uit de markt gehaald voor de financiering van investeringen en het aflossen van leningen. In mei heeft EBN, ondanks onrustige financiële markten als gevolg van de Griekse schuldencrisis, succesvol CHF 450 miljoen aan 10-jarige obligaties uitgegeven, met een opbrengst van € 318 miljoen tegen een all-in tarief van 3,18%.

“EBN volgt de gasprijs continu om indien nodig de strategie aan te passen.”

Gasrotonde

EBN heeft in 2010 deelgenomen aan het overlegplatform Gasrotonde van het ministerie van EL&I. Begin december is het eindrapport van de vier werkgroepen gepubliceerd. Ook de Brattle Group rapporteerde over de Gasrotonde; zij rekenden voor hoeveel toegevoegde waarde aardgas in de toekomst kan hebben voor Nederland. Naar aanleiding van deze rapporten ziet de minister graag marktpartijen meer aandacht besteden aan investeringen en innovatie, regulering en communicatie over het belang van aardgas voor Nederland. EBN neemt deel aan de werkgroep die in 2011 concrete aanbevelingen formuleert voor het verbeteren van het mijnbouw-klimaat in Nederland.

Activiteitenplannen

EBN heeft voor zeven onderwerpen activiteitenplannen opgesteld, waarin wordt aangegeven hoe we hindernissen wegnemen voor het ontwikkelen van gas- en oliereserves en het realiseren van onze 30/30-doelstelling. EBN zal deze plannen ieder jaar actualiseren en de resultaten uit studies zoveel mogelijk met externe belanghebbenden delen. Onderzoeksprojecten en concrete veldontwikkelingen zullen in de komende jaren duidelijk maken of en in welke mate deze gasvormen kunnen bijdragen aan EBN's strategische 30/30-doelstelling.

Om de 30/30-doelstelling te behalen, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

- meer exploratie;
- meer productie uit huidige producerende velden;
- ontwikkelen van moeilijk ontwikkelbare (subeconomische) velden;
- zo veel mogelijk ontwikkelen van verschillende soorten gas; en
- zo lang mogelijk de cruciale infrastructuur op de Noordzee in bedrijf houden.

De zeven onderwerpen die EBN nader zal uitdiepen en die hier een bijdrage aan kunnen leveren zijn:

Onderwerp	Activiteit
1 Exploratie	<p>Zoeken naar gas en olie in gebieden waar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de infrastructuur dreigt te verdwijnen vanwege een gebrek aan activiteit; - weinig activiteit meer is; of - gespecialiseerde technische kennis moet worden opgebouwd.
2 Subeconomische velden (stranded fields)	Het ontwikkelen van gasvelden die bekend zijn maar nog niet kunnen worden geproduceerd vanwege de technische en economische uitdagingen.
3 Levensduurverlenging velden	Meer gas produceren uit bestaande velden door middel van verschillende levensduurverlengende technieken.
4 Levensduurverlenging belangrijke infrastructuur	Ontwikkelen van een strategie om infrastructuur die cruciaal is voor de toekomstige gaswinning zo lang mogelijk in bedrijf te houden en onderzoek doen naar kosteneffectieve en duurzame mogelijkheden tot het opruimen van oude productieplatformen.
5 Moeilijk produceerbaar gas (tight gas sands)	Onderzoeken of een kenniscentrum op het gebied van de toepassing van fracking (het kraken van reservoirgesteente) kan worden opgericht in samenwerking met de technische universiteiten en de gas- en olie-industrie in Nederland.
6 Ondiep gas (shallow gas)	Alle mogelijke ondiepe gasvoorkomens in het noordelijke deel van de Noordzee in kaart brengen.
7 Kleisteen / schaliegas (shale gas)	Inventariseren van de potentie van schaliegas in Nederland en onderzoeken van de mogelijke effecten van schaliegaswinning op de omgeving.

EBN neemt deel in herontwikkeling Schoonebeek

In 2007 startte de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) met de herontwikkeling van het olieveld Schoonebeek in Drenthe. EBN neemt voor 40% deel in het project. Renee Stoeller, facility engineer, is sinds twee jaar betrokken bij het project en werkt daarbij intensief samen met zijn collega's van EBN en de NAM.

Renee: "Schoonebeek, het grootste olieveld op het vasteland van West-Europa, werd in 1943 ontdekt. In de periode van 1947 tot 1996 zijn 250 miljoen vaten olie geproduceerd. De productie werd in 1996 gestaakt omdat de resterende olie te stroperig was om te winnen. Hoewel er nog 750 miljoen vaten olie in het reservoirgesteente zat, zijn toen alle putten permanent opgeruimd, de installaties en leidingen verwijderd en de locaties, waar nodig, gesaneerd."

120 miljoen vaten olie dankzij nieuwe techniek

Inmiddels is de techniek verder ontwikkeld en kan er nu wel weer economisch olie gewonnen worden. Sinds december 2007 is de herontwikkeling van Schoonebeek door de NAM, met EBN als partner van start gegaan.

De verwachting is dat van de 750 miljoen vaten olie die nog in het gesteente zitten nog eens 120 miljoen vaten gewonnen kunnen worden. Renee: 'De rest blijft achter omdat bij oliewinning in het algemeen de winninggraad veel lager ligt dan bij gaswinning. Voor olie ligt deze normaal gesproken rond de 35%, bij gas is dat rond 80-85%. Olie is gewoonweg moeilijker winbaar. Maar het kan maar zo zijn dat over 10 jaar de techniek zich verder ontwikkelt zodat er efficiënter gebruik kan worden gemaakt van de olievoorraad in Schoonebeek.'

Stoominjectie

In 2009 is gestart met het boren van nieuwe putten op nieuwe boorlocaties. Renee: "Om de stroperige olie beter winbaar te maken, is stoominjectie noodzakelijk. In plaats van de oude ja-knikkers plaatsen we moderne pompinstallaties. In totaal komen er 44 productieputten, 25 injectieputten en 4 observatieputten op 18 verschillende locaties. De stoom wordt gemaakt van zogenaamd ultra-puur oftewel gedemineraliseerd water om afzetting van onzuiverheden in de installaties te voorkomen. Geïsoleerde leidingen transporteren de stoom naar de putlocaties waarna de stoom via horizontale injectieputten in de poriën van het Bentheimer Zandsteen verdwijnt. Door deze warmtetoevoer wordt de olie dunner en stroomt het gemakkelijker naar de horizontale productieputten waar plunjerpompen de olie samen met het water naar de oppervlakte halen. Vervolgens wordt uit dit mengsel de olie afgescheiden en gaat die, via een ondergrondse leiding, naar de raffinaderij van BP in het Duitse Lingen."

Projectplanning

Renee: "De start van de productie staat gepland voor begin 2011. Dan is het project echter nog niet afgerond. We boren verder om de resterende putten te maken en de warmtekrachtcentrale af te bouwen, waarmee de stoom wordt gemaakt en gelijktijdig elektriciteit wordt opgewekt. Vanaf december 2010 tot maart 2011 zullen zelfs twee boortorens tegelijkertijd in bedrijf zijn. De laatste put wordt naar verwachting in september 2011 geboord. Afronding van het project zal bestaan uit het in bedrijf nemen van de warmtekrachtinstallatie; eind 2011/ begin 2012. In 2012 worden de laatste putlocaties voltooid."

Wat Renee het meest bijzonder vindt aan het project: "De investeringsbeslissing is genomen in 2007, slechts 11 jaar nadat de productie uit Schoonebeek gestaakt is. Gevoelsmatig denk je dan: hadden ze die putten nou maar gewoon open gelaten. Het geeft wel aan hoe snel de techniek zich ontwikkelt."

”

“In plaats van de oude ja-knikkers plaatsen we moderne pompinstallaties”.

Gas opslaan in Bergen

De voorbereidingen voor het project gasopslag Bergermeer zijn in 2007 gestart. In dit lege gasveld vlakbij Alkmaar zal gas straks als reservebuffer ondergronds worden opgeslagen om op ieder gewenst moment weer ingezet te worden. De olie- en gasproducent Taqa zag investering- en exploitatiemogelijkheden in het project. Ook EBN was geïnteresseerd: ondergrondse gasopslag sluit aan bij haar doelstelling 'profijtelijk gebruik van de ondergrond'. Bovendien participeerde EBN al in de Bergen-winningvergunning, waardoor EBN al sinds de eerste schetsen van het project deelneemt aan de gasopslag Bergermeer.

Piekgebruik

Hans Diekman, commercieel manager bij EBN, is sinds 2007 betrokken bij het project. Hans: "In Nederland en in heel Noordwest Europa loopt de productie van gas terug. Er is nog zeker voor 50 tot 80 jaar gas aanwezig, maar de voorraden in de ondergrond nemen af waardoor de piekvraag op termijn niet meer zal kunnen worden geleverd. In de gasopslag Bergermeer kunnen we straks 's zomers gas opslaan omdat de gasvraag dan minder is. In de winter kunnen we het opgeslagen gas dan weer gebruiken."

Samenwerken met Taqa

Hans behartigt vanuit EBN de belangen in het project: "De operator Taqa voert de dagelijkse leiding van het werk en werkt daarbij intensief samen met EBN als partner. Deze samenwerking is voor beide partijen zeer vruchtbaar gebleken."

Voorbereiding & uitvoering

Voordat het project Bergermeer daadwerkelijk in de gebruiksfase komt, zal 4 jaar verstreken zijn. Hans: "Naar verwachting kunnen we de gasopslag in 2013 in bedrijf nemen. Dat heeft te maken met de complexiteit van het project, het verkrijgen van de benodigde vergunningen en de tijd om de opslag met een basishoeveelheid gas te vullen. In september 2010 zijn de ontwerpbesluiten ingediend bij het ministerie van EL&I en na een periode van inspraak worden nu de zienswijzen beoordeeld. Na vergunningverlening, kan vervolgens begonnen worden met de boringen en overige constructiewerkzaamheden."

“Fascinerend aan het project is om één van de grootste commerciële gasopslagen in Europa te realiseren.”

Fascinerend project

Wat Hans het meest fascinerende van het project vindt: “Dat is natuurlijk om één van de grootste commerciële gasopslagen in Europa te realiseren. Er wordt bijna € 800 miljoen geïnvesteerd, dus is het een belangrijk groot project, niet alleen voor EBN maar ook voor Nederland. EBN is daarbij intensief betrokken. Het leiding geven aan EBN's bijdrage aan het project is uitdagend werk. Daarnaast is het projectteam van Taqa professioneel en inspirerend om mee samen te werken.”

”

De mensen van EBN

Voor de continuïteit van EBN is het van belang om ons als organisatie verder te ontwikkelen en te professionaliseren. Dit doen we onder meer door getalenteerde, gemotiveerde professionals aan te trekken, te motiveren en te behouden. Met nadruk willen we onze medewerkers boeien en niet alleen binden, onder andere door uitdagend werk aan te bieden en hun kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen.

Personeelsbezetting

Eind 2010 waren er 75 medewerkers bij EBN in dienst. Dit komt overeen met 69,5 voltijd medewerkers (fte), waarvan er 3 zijn ingeleend (1,5 fte). Eenderde van de bezetting heeft een parttime dienstverband. EBN heeft in 2010 5 studenten van de TU Delft en de Universiteit Utrecht begeleid bij hun afstudeeronderzoek of stage.

Het percentage vrouwen bedraagt 33,3%, een lichte daling ten opzichte van 2009. Het aantal academisch geschoolden is in 2010 met 7% gestegen naar 64%. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 42,7 jaar. De leeftijdsopbouw heeft zich gestabiliseerd en is nu beter verspreid over de verschillende leeftijdscategorieën dan in voorgaande jaren; meer dan de helft van de medewerkers is jonger dan 45 jaar.

Opleiding

Het afgelopen jaar heeft het interne opleidingsprogramma, de EBN academy, verder vorm gekregen. Deze bestaat uit 'standaard' en persoonsinhoudelijke (vak)opleidingen en trainingen. Medewerkers kunnen een keuze maken uit een geselecteerd aanbod van opleidingsinstituten voor hun verdere ontwikkeling. Verder zijn er programma's op maat voor nieuwe medewerkers, startende academici, specialisten en het management. In 2010 besteedden we gemiddeld 40 uur per werknemer aan opleiding.

Gezondheid en veiligheid

In 2010 heeft EBN een inventarisatie gemaakt van de risico's die verband houden met veiligheid op de werkvloer en gezondheid van de medewerkers. Er zijn 12 aandachtspunten gesignaleerd en een gedetailleerd plan van aanpak opgesteld om deze aandachtsgebieden ook daadwerkelijk op te pakken. Het belangrijkste gezondheidsrisico is het werken achter computerbeeldschermen. Begin 2011 zal een werkplekonderzoek bij elke EBN-medewerker plaatsvinden.

Eind 2010 telde EBN 6 bedrijfshulpverleners: 4 medewerkers hebben een cursus bedrijfshulpverlening (BHV) gevolgd en 2 een opfriscursus. Er hebben 2 ontruimingsoefeningen plaatsgevonden. In 2010 hebben zich binnen EBN geen veiligheidsincidenten voorgedaan.

Ziekteverzuim

Ondanks een daling van het korte verzuim van 2,3% naar 1,1% steeg het totale ziekteverzuim over het jaar aanzienlijk naar gemiddeld 4,1% aan het einde van het jaar. Dit is veroorzaakt doordat 3 medewerkers gedurende het jaar langdurig ziek zijn geweest.

Medewerkertevredenheidonderzoek

In 2010 heeft een medewerkertevredenheidonderzoek plaatsgevonden. De resultaten laten een grote vooruitgang zien ten opzichte van 2008: 4 van de 5 medewerkers, ofwel 80%, vindt EBN vaak of altijd een 'great place to work'. In 2008 was dat 60%.

De grootste vooruitgang in tevredenheid is zichtbaar bij het onderdeel 'duidelijk communiceren van het beeld waar de organisatie naartoe gaat en hoe het daar komt' (van 27 naar 61%). Dat neemt niet weg dat er nog ruimte voor verbetering blijft. Dat betreft vooral de kwaliteit van het werk (minder papier, meer uitdaging) en de aansturing en coaching van medewerkers (duidelijke verwachtingen, werkdruk).

Ondernemingsraad

In 2010 heeft de directie 4 keer periodiek overleg gehad met de ondernemingsraad. Daarnaast heeft regelmatig informeel overleg met de ondernemingsraad plaatsgevonden. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest, zijn:

- afronding van het transitietraject van Heerlen naar Utrecht;
- selectie van een nieuwe Arbo-dienst;
- problematiek rond de pensioenoverdracht van EBN-medewerkers die voorheen een arbeidsovereenkomst met DSM hadden;
- aanpassing van de Regeling Arbeidsvoorwaarden EBN;
- stroomlijning van de EBN-organisatie per 1 januari 2011.

In het laatste kwartaal van 2010 is een nieuwe OR gekozen die met ingang van 1 januari 2011 bestaat uit: J. Piket (voorzitter), M. Boubin, L.R. Swart en E. Wellenstein.

Toekomstverwachting

Vooruitblik 2011

De economie trekt voorzichtig aan, wat ervoor zorgt dat de vraag naar gas stijgt. Vraag en aanbod zullen naar verwachting beter in balans zijn. Op basis hiervan verwacht EBN in 2011 een vergelijkbare hoeveelheid gas af te kunnen zetten als in 2010. De productie uit kleine velden zal naar verwachting op hetzelfde niveau liggen als in 2010. Door de herontwikkeling van het Schoonebeekveld zal EBN's olieproductie stijgen tot circa 3,8 miljoen vaten per jaar. Omzet en resultaat blijven op ongeveer hetzelfde niveau.

De exploratie- en productieactiviteiten zullen ook in 2011 op een hoog niveau liggen. EBN verwacht dat het aantal winning- en opsporingsvergunningen verder zal toenemen van 174 naar 188. De totale investeringen zullen naar verwachting bijna € 2 miljard bedragen, waarvan EBN € 770 miljoen zal bijdragen. Hiervoor zullen 15 exploratie- en evaluatieboringen gezet worden en 46 productieputten, waarvan 22 in Schoonebeek. Verder werkt EBN aan de ontwikkeling van 19 velden waarvan 11 in 2011 in productie zullen gaan. We verwachten niet dat velden in 2011 zullen worden ingesloten. Om het activiteitsniveau van de Nederlandse E&P op peil te houden en zo mogelijk te verhogen, zal EBN samen met haar partners in 2011 diverse studies uitvoeren naar het potentieel van onder meer kleisteengas in Nederland.

De belangrijkste activiteit voor EBN in 2011, naast de exploratie en productie, is het realiseren van de gasopslag Bergermeer. In de afgelopen jaren zijn alle noodzakelijke voorbereidingen getroffen en in 2011 gaat de bouw van start. Ten aanzien van CCS zal EBN participeren in discussies rond ROAD en zal de participatie in K12-B worden voortgezet.

Vooruitblik 2012-2015

Volgens de huidige prognoses zal de productie van gas uit kleine velden in de periode 2012-2015 afnemen van 31 tot 18 miljard m³. Deze productiedaling zal vanwege het zogenaamde Groningenplafond slechts zeer beperkt gecompenseerd kunnen worden met hogere productie uit Groningen. Bovendien zullen enkele offshore installaties uit bedrijf gaan. Door deze ontwikkelingen neemt de EBN-productie af van 78 naar 64 miljard m³. De olieproductie van EBN zal naar verwachting eerst flink toenemen tot bijna 12 miljoen vaten in 2013, vooral door de toenemende productie uit Schoonebeek. Vervolgens zal dit getal geleidelijk afnemen tot 9 miljoen vaten per jaar.

EBN zal in deze periode in samenwerking met zijn industriepartners meer aandacht besteden aan het op de kaart zetten van gas, zodat deze brandstof een duidelijke stem is in de energiemix. Ook moeten de eerste resultaten van onze 30/30-ambitie in deze periode zichtbaar worden. Als de Nederlandse voorraden kleisteengas daadwerkelijk economisch gewonnen kunnen worden, zullen in deze periode de eerste activiteiten van start gaan.

wg

J.D. Bokhoven

wg

D.G. Roest

“EBN zal in de samenwerking
besteden aan het op de kaart zetten

IV Verslag van de raad van commissarissen

met zijn industriepartners meer aandacht van gas, zodat deze brandstof een duidelijke stem is in de energiemix.”

Verslag van de raad van commissarissen

Raad van commissarissen

In 2010 is de raad viermaal bijeengekomen. De leden van de raad waren bij alle bijeenkomsten aanwezig. De raad heeft goedkeuring gegeven aan een aantal besluiten van de directie, waaronder investeringen. Daarnaast zijn onder meer de volgende onderwerpen besproken: de lange termijn visie van EBN (30/30) alsmede het Strategisch Meerjaren Plan, risicomanagement, de ontwikkelingen op het gebied van kleisteengas en de opslag van CO₂, de door EBN te hanteren financiële rendementscriteria voor investeringen, de juridische en financiële inbedding in de EBN organisatie van niet-publieke taken en de diverse discussiepunten met de NAM. Tevens is tijdens een tweetal bijeenkomsten aandacht besteed aan de ontwikkelingen in het Gasgebouw.

Samen met de directie heeft de raad een werkbezoek afgelegd aan de N.V. Nederlandse Gasunie.

De raad heeft buiten aanwezigheid van de directie het functioneren van de raad en dat van de directie besproken. De commissarissen Kramer en Van Oorschot zijn conform rooster van aftreden op de algemene vergadering van aandeelhouders afgetreden en zijn voor een nieuwe periode van 4 jaar herbenoemd.

Rooster van aftreden

	Datum van eerste benoeming	Datum van herbenoeming	Einde termijn
ir. R.M.J. van der Meer	1 januari 2006	2009	2013
drs. A.H.P. Gratama van Andel	1 januari 2006	2009	2013
ir. G-J. Kramer	1 januari 2006	2010	2014
mr. H.M.C.M. van Oorschot	1 januari 2006	2010	2014

EBN is geen beursgenoteerde onderneming waardoor de Corporate Governance Code niet van toepassing is op de organisatie. Toch volgt EBN, net zoals andere staatsdeelnemingen, de code zoveel mogelijk en voorzover relevant. In het hoofdstuk Corporate Governance is een paragraaf opgenomen waarin aangegeven is op welke punten EBN de code niet of deels toepast.

De raad voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria en aan de profielschets zoals op grond van artikel 12 lid 2 van de statuten door de aandeelhouder goedgekeurd.

De voorzitter van de raad is het eerste aanspreekpunt voor de directie van EBN. De volledige raad heeft een collegiale verantwoordelijkheid. Alle leden van de raad zijn ook lid van de remuneratie- en de auditcommissie. Er is voor gekozen om de remuneratie- en de benoemingscommissie samen te voegen en beide gemakshalve met remuneratiecommissie aan te duiden. De heer Kramer treedt op als voorzitter van de remuneratiecommissie, de heer Gratama van Andel als voorzitter van de auditcommissie.

Auditcommissie

De auditcommissie kwam in 2010 tweemaal bijeen in aanwezigheid van de directie. De externe accountant Ernst & Young was daar eenmaal bij aanwezig. Tijdens de bijeenkomsten heeft de auditcommissie onder andere aandacht besteed aan het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantscontrole over het jaar 2009. Verder hebben de leden gesproken over het financieringsplan en de kredietfaciliteiten, de prognose van de liquiditeiten, risicomanagement en de evaluatie van het financiële rendement van een aantal investeringsprojecten die door de raad zijn goedgekeurd.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie is in 2010 viermaal bijeengekomen. Verder is de raad actief betrokken geweest bij het stroomlijnen van de organisatie per 1 januari 2011 en de benoeming van de nieuwe director finance. Vanaf 1 januari 2010 hebben 2 directieleden een dienstverband met EBN. Het derde lid van de directie heeft een formele arbeidsovereenkomst met DSM. De inzet van dit directielid is ter beschikking gesteld door DSM.

Jaarrekening

De raad van commissarissen heeft kennis genomen van het jaarverslag, de jaarrekening en de verklaring van de accountant Ernst & Young. De raad kan zich met deze stukken verenigen en beveelt de algemene vergadering van aandeelhouders aan de jaarrekening overeenkomstig vast te stellen.

Raad van commissarissen, Utrecht 29 maart 2011

wg

R.M.J. van der Meer (voorzitter)

wg

A.H.P. Gratama van Andel

wg

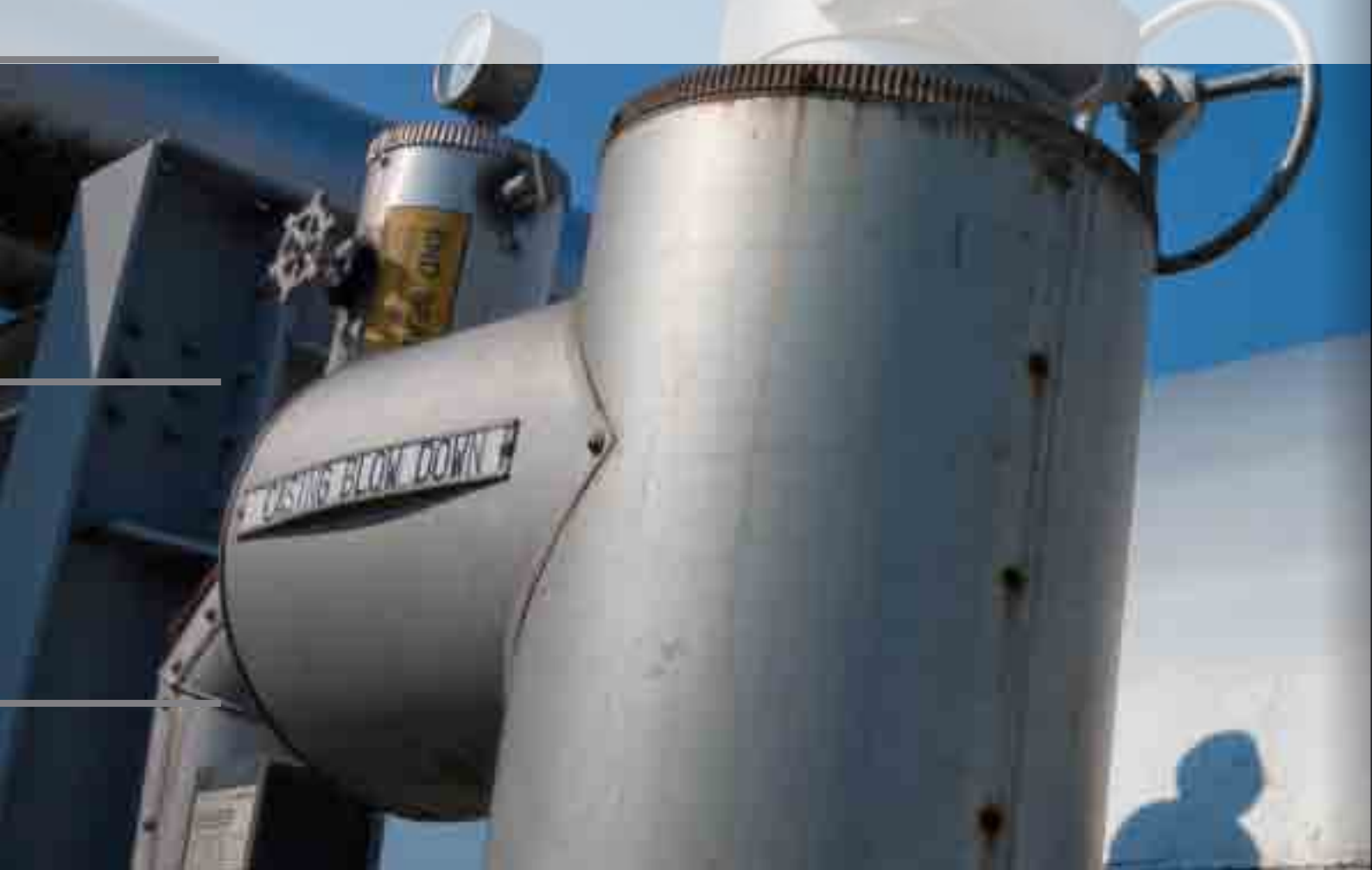
G-J. Kramer

wg

H.M.C.M. van Oorschot

“EBN volgt het beleid van de overheid voor het uitgangspunt van de code dat transparantie cruciaal is en richten ons

V Corporate governance

staatsdeelnemingen: we onderschrijven
naar belanghebbenden
naar de principes van de code.”

Corporate Governance

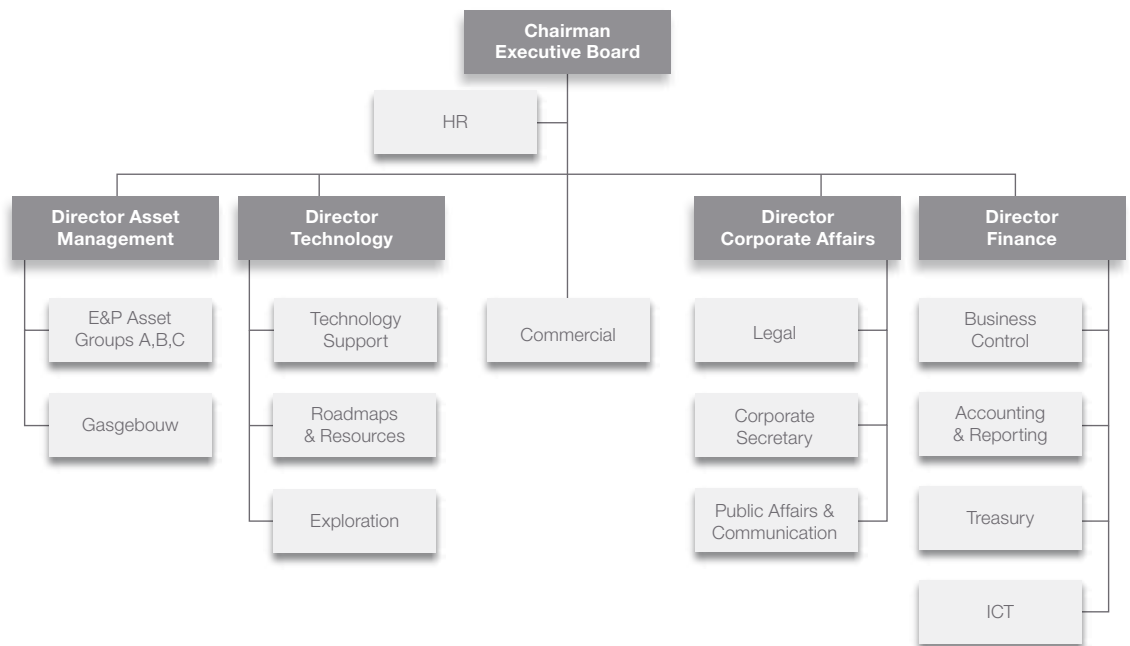
Omdat EBN niet beursgenoteerd is, hoeft de organisatie de Corporate Governance Code niet te hanteren. EBN volgt wel het beleid van de overheid voor staatsdeelnemingen: we onderschrijven het uitgangspunt van de code dat transparantie naar belanghebbenden cruciaal is en richten ons naar de principes van de code. Dit geldt niet voor alle 'best practice bepalingen' die horen bij deze principes omdat deze grotendeels niet relevant en dus niet toepasbaar zijn voor EBN.

EBN richt zich naar de volgende principes uit de Corporate Governance Code:

- II.1: het bestuur: de taak en de werkwijze
- II.3: het bestuur: tegenstrijdige belangen
- III.1: de raad van commissarissen: taak en werkwijze
- III.2: de raad van commissarissen: onafhankelijkheid
- III.3: de raad van commissarissen: deskundigheid en samenstelling
- III.4: de raad van commissarissen: de voorzitter van de raad van commissarissen en de secretaris van de vennootschap
- III.5: de raad van commissarissen: samenstelling en rol van de drie kerncommissies van de raad)
- III.6: de raad van commissarissen: tegenstrijdige belangen
- III.7: de raad van commissarissen: bezoldiging
- V.1: financiële verslaggeving
- V.2: rol benoeming, beloning en beoordeling van het functioneren van de externe accountant
- V.3 en V.4: relatie en communicatie van de externe accountant met de organen van de vennootschap

“Ook binnen de eigen organisatie hecht EBN aan duidelijkheid en transparantie.”

Aandeelhouder

EBN is een besloten vennootschap met de Nederlandse Staat als enige aandeelhouder. Het beheer van de aandelen is ondergebracht bij het ministerie van EL&I. In 2010 is eenmaal een aandeelhoudersvergadering gehouden. In aanvulling daarop hebben het ministerie en EBN regelmatig informeel overleg gevoerd.

De aandeelhouder benoemt de directie en de commissarissen van EBN en stelt de jaarrekening vast.

Daarnaast is in de statuten van EBN opgenomen dat de directie voor bepaalde besluiten de goedkeuring van de aandeelhouder nodig heeft. Bijvoorbeeld bij het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking of investeringen met een waarde van meer dan € 200 miljoen.

Bestuur van de onderneming

De directie van EBN is collectief verantwoordelijk voor het besturen van de vennootschap en de onderneming. In het directiereglement, dat is goedgekeurd door de raad van commissarissen, is opgenomen hoe de taken tussen de directieleden zijn verdeeld. De directie vergadert zo mogelijk één keer per week. Waar nodig legt de directie besluiten ter goedkeuring voor aan de aandeelhouder of de raad van commissarissen. Daarnaast draagt het bestuur zorg voor een goed werkend intern risicobeheersing- en controlesysteem, waarover we in het volgende hoofdstuk van dit jaarverslag rapporteren.

De aandeelhouder stelt het beleid voor de bezoldiging van de directie vast. Binnen de kaders van dat beleid bepaalt de raad van commissarissen de beloning van de individuele directieleden.

Gedurende het verslagjaar 2010 is de directie ongewijzigd gebleven. Deze bestond uit de heren J.D. Bokhoven (voorzitter), J.W.P.M. Haenen (commercieel directeur) en D.G. Roest (financieel directeur). De heer Haenen is per 1 januari 2011 teruggetreden en de heer Roest treedt per 31 maart 2011 terug. De voorzitter vormt vanaf 1 april 2011 het directieteam met de director asset management, director corporate affairs, director finance en de director technology.

Raad van commissarissen

EBN heeft sinds 1 januari 2006 een raad van commissarissen, waarvan de voorzitter en de leden worden benoemd door de aandeelhouder. De raad houdt toezicht op de directie en staat waar nodig de directie met raad bij. De directie van EBN voorziet op haar beurt de raad van de nodige informatie.

Externe accountant

De aandeelhouder benoemt de externe accountant, waarbij de raad van commissarissen een voordracht kan doen. In 2009 is Ernst & Young benoemd om de jaarrekeningen over de jaren 2009, 2010 en 2011 te controleren.

Gedragcode en klokkenluiderregeling

Ook binnen de eigen organisatie hecht EBN aan duidelijkheid en transparantie. Zo beschikt EBN over een gedragscode die voor alle medewerkers geldt. Deze vormt een leidraad bij het maken van keuzes en het nemen van beslissingen. Bovendien gebruiken we de gedragscode om het gedrag van de onderneming en van individuele werknemers te toetsen. Voor individuele klachten kunnen werknemers terecht bij een vertrouwenspersoon of bij de klachtencommissie. Op basis van de klokkenluiderregeling kunnen medewerkers eventuele vermeende misstanden in de onderneming melden aan de voorzitter van de directie of de raad van commissarissen. In 2010 zijn geen misstanden gemeld.

De statuten en de regelingen zijn voor iedereen in te zien via www.ebn.nl.

“De economie trekt voorzichtig aan,
wat ervoor zorgt dat de vraag naar
gas stijgt.”

“Bij de uitvoering van onze operationele werken volgens gestandaardiseerde

VI Risicomanagement

activiteiten beheersen we risico's doordat we bedrijfsprocessen."

Risicobeheersing en intern toezicht

EBN heeft in 2010 het systeem van risicomanagement en interne beheersing verder verfijnd.

Uitgangspunt daarbij blijft de structurele verankering van het risicobeheer in de bedrijfsprocessen. Dit doen we onder meer door de organisatiedoelstellingen in concrete verantwoordelijkheden te vertalen en het invoeren van een goede prestatiemeting.

Risicoanalyses

In 2010 heeft EBN uitgebreide organisatiebrede risicoanalyses uitgevoerd, zowel op strategisch als op operationeel niveau. Hierbij hebben we voor alle aandachtsgebieden binnen EBN de risico's in kaart gebracht die volgen uit de strategische doelstellingen, de afdelingsdoelstellingen en afdelingsactiviteiten. Daarbij hebben we ook maatregelen vastgesteld waarmee we deze risico's beperken en beheersen. Verder is gekeken of maatregelen al voldoende aanwezig zijn of dat versterking nodig is. Op basis daarvan zijn concrete actieplannen vastgesteld ter versterking van de risicobeheersing. In het verlengde van de operationele risicoanalyses hebben de verantwoordelijke managers interne managementverklaringen ondertekend. Daarmee dragen zij direct bij aan de onderbouwing van de directieverklaring.

Deze initiatieven, die sterk hebben bijgedragen aan de risicobewustwording binnen de organisatie, waren vooral gericht op het waarborgen dat EBN de juiste beheersmaatregelen heeft ingericht. In het komende jaar leggen we vooral de nadruk op de correcte uitvoering van deze maatregelen.

Risicobeheersing

Door het hanteren van financiële instrumenten als hulpmiddelen ter afdekking van financiële risico's kunnen risico's ontstaan. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 2:391 lid 3 BW aandacht besteed aan de doelstellingen en het beleid op het gebied van risicobeheer inzake het gebruik van financiële instrumenten en het beheer van deze risico's. In overeenstemming met artikel 2:391 lid 1 BW betreft het de doelstellingen en het beleid van de rechtspersoon en de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in zijn jaarrekening zijn opgenomen. Aandacht moet onder meer worden besteed aan het beleid inzake de afdekking van risico's verbonden aan alle belangrijke soorten voorgenomen transacties. Voorts moet aandacht worden besteed aan de door de rechtspersoon en de groepsmaatschappijen gelopen prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's (RJ 400.111). Voor nadere toelichting wordt verwezen naar pagina 72 en verder van de jaarrekening.

Risicoprofiel

De hierna genoemde risicocategorieën vormen belangrijke bedreigingen voor de realisatie van onze strategische doelstellingen:

Investeringsklimaat in Nederland

Als belangrijke infrastructuur verdwijnt, bestaat het risico dat gebieden met E&P-potentie minder aantrekkelijk worden. Om dit risico te beperken, analyseert EBN de verwachte ontwikkeling van de infrastructuur uitvoerig en voert hierover intensief overleg met de betrokken partijen. Vooral in de komende 10 jaar wordt het cruciaal om offshore nieuwe prospects aan te boren en te ontwikkelen om de infrastructuur in stand te kunnen houden. EBN en het ministerie van EL&I promoten samen de perspectieven voor exploratie en productie in Nederland en inventariseren regelmatig of er drempels zijn.

Een ongunstig mijnbouw klimaat kan ertoe leiden dat oliemaatschappijen hun prioriteiten voor investeringen en de inzet van nieuwe technologie verschuiven naar delen van de wereld die aantrekkelijker voor hen zijn en dat niet de juiste nieuwe partijen kunnen worden aangetrokken. Dit zou betekenen dat het opstarten van projecten in exploratie en innovatieve vormen van gaswinning in de toekomst een steeds grotere inspanning vergt. Dit risico beheersen we onder andere door deel te nemen in de werkgroep ter verbetering van het mijnbouw klimaat, die breed wordt opgezet (industrie, overheid, toeleveranciers, kennisinstututen).

Slagkracht EBN

Het is voor EBN essentieel om voldoende steun te krijgen van belanghebbenden voor de strategische ambities. Alleen dan kunnen we onze strategische doelstellingen realiseren. Risico's hierbij zijn dat EBN's belanghebbenden niet ontvankelijk zijn voor haar ideeën, dat EBN onvoldoende ruimte heeft om de ambities waar te maken, dat EBN onvoldoende mogelijkheden heeft om operators te beïnvloeden en dat de maatschappelijke acceptatie voor gas- en oliewinning terugloopt. Deze risico's beperkt EBN door onder andere een actief relatiemanagement, heldere communicatie over EBN's strategie en rollen en het toepassen van standaardovereenkomsten met operators. Daarnaast zal EBN vanuit haar expertise relevante en objectieve informatie delen met betrokken partijen.

Externe factoren

Te lage marktprijzen gedurende langere tijd kunnen ertoe leiden dat E&P maatschappijen minder investeren. EBN volgt de gasprijs continu om indien nodig de strategie aan te passen. EBN neemt geen maatregelen zoals hedgen om het risico van fluctuerende marktprijzen te beheersen. Door de lage operationele kostenstructuur hebben lage marktprijzen weinig effect op de continuïteit van EBN.

Interne risicobeheersing- en controlesystemen

De directie beoordeelt en corrigeert mogelijke en geconstateerde aandachtspunten die bij het analyseren en monitoren van de interne risicobeheersing naar voren komen. Het kan voorkomen dat risico's die momenteel niet onderkend worden, of nu als niet-materieel worden beschouwd, later een negatief effect hebben op EBN's vermogen om haar bedrijfsdoelstellingen te realiseren.

Bij de uitvoering van onze operationele activiteiten beheersen we risico's doordat we werken volgens gestandaardiseerde bedrijfsprocessen. Andere borgingsystemen die de directie heeft ingericht zijn onder meer:

- beschrijving van de organisatiestructuur;
- delegeren van bevoegdheden;
- managementcontracten;
- functiescheidingen;
- planning- & controlcyclus;
- voorschriften voor de financiële verslaggeving;
- autorisatieregels;
- actief beheer van de assurantieportefeuille;
- periodieke managementrapportages en business reviews.

Ook in 2010 zijn er interne audits uitgevoerd. De uitkomsten van de audits zijn besproken met de directie en met degenen die de processen uitvoeren.

Gedurende het verslagjaar heeft de directie geen significante wijzigingen in de opzet van de interne risicobeheersing- en controlesysteem doorgevoerd. In 2011 wordt een gedetailleerde verkoopadministratie ingericht. Voor het intern volgen van de goederen- en geldbewegingen is EBN namelijk afhankelijk van informatie die aangeleverd wordt door derden. Het inzicht in en de beheersing van deze informatiestromen behoeft verbetering.

Directieverklaring

De directie is verantwoordelijk voor adequate interne risicobeheersingsystemen en voor het beoordelen van de effectiviteit ervan. De werkelijke bedrijfsprestaties zijn in het boekjaar periodiek vergeleken met de goedgekeurde plannen en budgetten en besproken tijdens de directievergaderingen. De directie verklaart dat de systemen met betrekking tot de financiële verslaggevingrisico's gedurende het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt en een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

“4 van de 5 medewerkers,
ofwel 80%, vindt EBN vaak of
altijd een ‘great place to work’.”

“Juist omdat er zulke grote belangen zijn
is een actieve
voor ons van

VII Jaarrekening

gemoeid met ons werk,
dialoog met onze belanghebbenden
grote waarde.”

Algemeen

De directie heeft de jaarrekening van EBN over het boekjaar 2010 opgemaakt en geaccordeerd volgens haar besluit van 29 maart 2011. Aansluitend is de jaarrekening voorgelegd aan de raad van commissarissen. Krachtens artikel 20.2 van de statuten geeft de raad ook een pre-advies aan de aandeelhouders. De jaarrekening zal vervolgens worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 21 april 2011. Daar zal de jaarrekening vastgesteld en vervolgens gepubliceerd worden. Alle aandelen van EBN worden gehouden door de Nederlandse Staat.

De jaarrekening van EBN voor het boekjaar 2010 is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) en uitspraken van het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) zoals van kracht per 31 december 2010 en zoals aanvaard voor gebruik binnen de Europese Unie.

De jaarrekening van EBN richt zich voornamelijk op het aandeel van EBN in contractuele samenwerkingsverbanden op het gebied van gas- en oliewinning in Nederland en het Nederlands Continentaal Plat. Het gaat dan om EBN's aandeel in de activa en passiva, alsook in de opbrengsten en kosten van zulke samenwerkingsverbanden. Daarnaast neemt EBN deel in enkele vennootschappen.

Samenwerkingsverbanden

Onder samenwerkingsverbanden verstaan we zowel contractuele als vennootschappelijke samenwerkingsverbanden met partners waarmee EBN activiteiten uitvoert. Bij het uitvoeren van die activiteiten wordt gebruik gemaakt van activa waarover EBN samen met die andere partijen zeggenschap heeft. EBN verwerkt deze gezamenlijke activa en de bijbehorende verplichtingen, kosten en opbrengsten proportioneel in de jaarrekening.

Het belangrijkste samenwerkingsverband is de Maatschap Groningen. In totaal werkt EBN samen met partners in 23 winningvergunningen op land, 103 winningvergunningen offshore, 48 opsporingvergunningen, de gaszuiveringsinstallatie Emmen en 4 faciliteiten voor ondergrondse opslag van aardgas. Het deelnemingspercentage in deze samenwerkingsverbanden varieert van 40% tot 50%. Ook neemt EBN deel in de gasbehandelingsinstallatie en de pijpleiding K13-Den Helder, de pijpleiding K13-Extensie (via een dochteronderneming) en de pijpleiding F3/A6 Extensie (via een dochteronderneming).

EBN houdt 100% van de aandelen in K13 Extensie Beheer B.V. en F3/A6 Extensie B.V. in verband met de hierboven vermelde deelnemingen in de pijpleidingen K13-Extensie en F3/A6 Extensie. De financiële betekenis van deze 2 deelnemingen voor EBN is niet materieel en deze worden daarom niet geconsolideerd. De jaarrekening van EBN is feitelijk een weerspiegeling van zowel de geconsolideerde als de enkelvoudige situatie.

Geassocieerde deelnemingen

EBN neemt voor 40% deel in GasTerra B.V. en voor 45% in NOGAT B.V. Daarnaast heeft EBN een belang van 12% in de NGT-Extensie.

Grondslagen voor de waardering en winstbepaling

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Omrekening buitenlandse valuta

De functionele valuta en presentatievaluta van EBN is de euro. Dat geldt ook voor de samenwerkingsverbanden. Commerciële transacties en opgenomen leningen in vreemde valuta worden in de administratie verwerkt tegen de contante wisselkoersen die gelden op de dag van de transacties. Monetair balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de contante koers per balansdatum. Koersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van deze transacties en uit de omrekening van monetaire balansposten worden in het resultaat verwerkt.

Onderscheid tussen activa en passiva naar termijnen

Een actief wordt als vlottend aangemerkt als het naar verwachting binnen 12 maanden na balansdatum wordt gerealiseerd. Een verplichting of schuld wordt als kortlopend aangemerkt als deze binnen 12 maanden na balansdatum wordt afgewikkeld.

Materiële vaste activa

Exploratieboringen

Uitgaven voor exploratieputten worden geactiveerd (boringen in aanleg). Als blijkt dat de exploratieput droog is, worden deze uitgaven vervolgens ten laste van het resultaat gebracht. Zolang er bij een gas- of olievoerende exploratieput geen productie is, wordt op de betreffende activa niet afgeschreven.

Uitgaven van exploratieputten die meer dan 12 maanden oud zijn worden ten laste van het resultaat gebracht, tenzij:

- (i) zij zich in een gebied bevinden waar omvangrijke investeringen zijn vereist voordat de productie kan beginnen, en
- (ii) commercieel winbare hoeveelheden zijn aangetroffen, en

(iii) verdere exploratie- of evaluatieactiviteiten plaatsvinden, dat wil zeggen additionele exploratieputten worden geboord of daartoe vastomlijnde plannen bestaan voor de nabije toekomst.

Het management beoordeelt regelmatig of activering van de uitgaven voor exploratieboringen nog voldoet aan de hierboven genoemde criteria en kan worden voortgezet. Exploratieputten die ouder dan 12 maanden zijn, worden nog aanvullend beoordeeld om vast te stellen of de feiten en omstandigheden zijn gewijzigd en of bovengenoemde voorwaarden nog van toepassing zijn.

Inbrengvergoedingen

De kosten van betaalde inbrengvergoedingen – voornamelijk exploratiekosten en rentevergoedingen met betrekking tot bewezen reserves – worden geactiveerd en afgeschreven op basis van de Unit-of-Production methode (toelichting zie volgende paragraaf).

Materiële vaste activa ten behoeve van de productie

De materiële vaste activa voor de gas- en oliewinning en de overige bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde onder aftrek van afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Vervangingsinvesteringen die een verbetering vormen, worden geactiveerd en identieke vervangingsinvesteringen komen ten laste van de winst- en verliesrekening.

De geschatte kosten van buitengebruikstelling, ontmanteling en verwijdering van platforms en andere installaties worden geactiveerd, als onderdeel van de aanschaffingswaarde van het betreffende materieel actief.

Materiële vaste activa voor de gas- en oliewinning worden afgeschreven op basis van de Unit-of-Production (UoP) methode: de verhouding tussen de productie in het boekjaar en de PRMS reserve categorieën bewezen en waarschijnlijke reserves per 1 januari van dat boekjaar. Deze reserves zijn

bepaald volgens de definities zoals door Society of Petroleum Engineers (SPE), World Petroleum Council (WPC), American Association of Petroleum Geologists (AAPG) en Society of Petroleum Evaluation Engineers (SPEE) zijn vastgelegd in het Petroleum Resources Management Systeem. De reserves zijn gebaseerd op de huidige inschattingen van EBN's bewezen en waarschijnlijke reserves en productieprofielen.

De overige materiële vaste activa worden op lineaire basis afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. In eerste instantie wordt daarbij uitgegaan van 20 jaar voor hoofdtransportleidingen en faciliteiten voor ondergrondse opslag van aardgas (Underground Storages (UGS-en)). Voor bedrijfsgebouwen geldt een gebruiksduur van 10 jaar. Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven.

De geschatte resterende gebruiksduur van deze materiële vaste activa wordt elk jaar getoetst. Daarbij wordt rekening gehouden met economische en technologische veroudering en met normale slijtage.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer het wordt afgestoten of wanneer er geen toekomstige economische voordelen meer worden verwacht uit het verdere gebruik of in geval van teruggave van de vergunning of verkoop van de vergunning. Een eventuele bate of verlies voortvloeiend uit het niet langer in de balans opnemen van het actief, wordt in het resultaat verwerkt.

Investerings- en boringen in aanleg

Er wordt niet afgeschreven op investeringen en boringen in aanleg.

Financieringskosten projecten

Vanaf 1 januari 2009 worden de financieringskosten van projecten geactiveerd.

Het gehanteerde rentepercentage gedurende het boekjaar wordt gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage voor de langlopende leningen van het afgelopen boekjaar.

Financiële vaste activa

Een geassocieerde deelneming is een belang in een geheel waarin EBN invloed van betekenis heeft, maar geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen.

De geassocieerde deelnemingen worden verwerkt op basis van de equity-methode. Dat houdt in dat het aandeel van EBN in een geassocieerde deelneming wordt bepaald op het EBN-aandeel in de netto activa van deze deelnemingen, verminderd met een eventuele bijzondere waardevermindering. Het belang van EBN bij de winst of het verlies van de geassocieerde deelneming wordt opgenomen in het resultaat.

Wanneer het aandeel van EBN in het verlies van een geassocieerde deelneming de boekwaarde van deze deelneming – inclusief eventuele andere vorderingen – overtreft, wordt de boekwaarde tot nihil teruggebracht. Er worden geen verdere verliezen verantwoord, tenzij EBN verplichtingen van de geassocieerde deelneming op zich heeft genomen via een garantie of andere verplichting. Ongerealiseerde winsten en verliezen uit transacties met geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd naar verhouding van het EBN-aandeel in deze deelnemingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Elke balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de boekwaarde van een vast actief (een materieel of financieel vast actief) boven de realiseerbare waarde (de hoogste van indirecte en directe opbrengstwaarde) ligt. In dat geval wordt overgegaan tot een bijzondere waardevermindering ('impairment'). Wanneer een actief niet in ruime mate zelfstandig voor een instroom van kasmiddelen zorgt, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Voor EBN komt bij de materiële vaste activa een kasgenererende eenheid overeen met een concessie. Bij de bepaling van de indirecte opbrengstwaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen contant gemaakt tegen een disconteringsvoet vóór belastingen, gebaseerd op de marktrente plus een opslag voor de specifieke risico's van het actief. Wanneer de realiseerbare waarde van een actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde afgeboekt tot de realiseerbare waarde. Een bijzondere waardevermindering wordt, eventueel ten dele, teruggedraaid bij een wijziging in de schatting die van belang is voor de bepaling van de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden op een afzonderlijke regel in het overzicht van totaalresultaat opgenomen.

Vorraden

De voorraden ondergronds gas en voorraden materialen worden gewaardeerd tegen de gemiddelde inkooprijzen of lagere netto opbrengstwaarde.

De voorraad bovengrondse condensaat en olie worden gewaardeerd tegen de netto-opbrengstwaarde per het einde van het jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs met een eventuele waardecorrectie in verband met oninbaarheid. De eerste waardering vindt tegen reële waarde plaats.

Liquide middelen

Onder liquide middelen verstaan we kasmiddelen, banktegoeden en deposito's bij banken met een resterende looptijd van minder dan 3 maanden.

Bankschulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van EBN bestaat uit aandelenkapitaal en nog uit te keren dividend. De Staat der Nederlanden is de enige aandeelhouder van EBN.

Het dividend dat aan de aandeelhouder moet worden uitgekeerd, wordt als verplichting opgenomen in de periode waarover deze verschuldigd is, conform de statuten van EBN. Uitzondering daarop vormt het voorgestelde slotdividend. Dat wordt pas opgenomen als een verplichting na vaststelling door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Vorzieningen

Vorzieningen worden in de balans opgenomen wanneer aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- 1) er is een juridische of feitelijke verplichting als gevolg van een gebeurtenis uit het verleden, en
- 2) het is waarschijnlijk dat middelen aan de onderneming zullen worden onttrokken om aan de verplichting te voldoen, en
- 3) er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.

Als het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, worden voorzieningen bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een rentevoet vóór belastingen.

Als een contante waarde is berekend, wordt de toename van de voorziening door het verloop van de tijd beschouwd als rentelast. De voorziening voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt niet contant gemaakt.

De voorziening voor opruimkosten is bedoeld voor de voorziene geschatte kosten van buitengebruikstelling, ontmanteling en terreinherstel gebaseerd op de huidige eisen, technologie en schattingen. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op opgaven van de operators en wijzigingen hierin zullen, na een eigen beoordeling door EBN, doorgaans leiden tot een overeenkomstige aanpassing van de geactiveerde opruimkosten van de betreffende materiële vaste activa.

De voorziening voor bodemdaling richt zich op bepaalde bijkomende verplichtingen die ontstaan tijdens de winningfase.

Schulden

Opgenomen leningen worden tegen geamortiseerde kostprijs verantwoord. De eerste waardering vindt plaats tegen reële waarde onder aftrek van kosten. De leningen in vreemde valuta worden op balansdatum tegen de dan geldende koers geherwaardeerd. Agio of disagio op leningen wordt gedurende de looptijd van de betreffende leningen afgeschreven. De interestlasten worden toegerekend aan het resultaat van de periode waarop zij betrekking hebben volgens de effectieve interestmethode.

Pensioenen

EBN heeft een toegezegde pensioenregeling, welke ondergebracht is bij het pensioenfonds ABP.

EBN verwerkt deze pensioenregeling als toegezegde bijdrage regeling omdat het pensioenfonds niet in staat is om het aandeel van EBN in de onderliggende pensioenverplichting, fondsbeleggingen en kosten van de regeling op consistente en betrouwbare wijze te bepalen.

Voorwaardelijke activa en passiva.

Voorwaardelijke activa en passiva worden niet in de balans opgenomen.

Emissierechten

EBN moet door haar belang in de samenwerkingsverbanden voldoen aan wetgeving met als doel vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. De operator verhandelt de emissierechten namens de partners in de samenwerkingsverbanden.

De operator reserveert emissierechten om te kunnen voldoen aan leveringsverplichtingen. De rechten worden niet opgenomen in de balans. Er wordt een bate opgenomen wanneer de operator het EBN-aandeel in de overtollige emissierechten verkoopt. Als de operator emissierechten moet aankopen, neemt EBN voor haar aandeel daarin een last op.

Netto-omzet

De netto-omzet uit de verkoop van gas, olie en condensaat wordt verantwoord op moment van levering. Dat is het moment waarop het eigendom en de risico's van de geleverde goederen overgaan op de afnemer. De opbrengsten uit de gas- en oliewinning door middel van activa waarin EBN samen met andere producenten deelneemt, worden opgenomen op basis van het relatieve belang van EBN hierin.

Bedrijfslasten

De kosten worden bepaald op basis van historische kosten. De kosten omvatten het met het belang overeenkomend aandeel in de kosten van de samenwerkingsverbanden, evenals de beheerskosten. Bij operationele kosten zijn ook de aan de Staat verschuldigde uitkeringen inbegrepen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden opgenomen op tijdsevenredige basis. Daarnaast worden onder deze post opgenomen de interestkosten in verband met oprenting van voorzieningen.

Resultaat geassocieerde deelnemingen

Het aandeel in het resultaat financiële vaste activa wordt bepaald op een deel van de resultaten over het verslagjaar dat overeenkomt met het belang van EBN, na aftrek van de belastingen daarop.

Belastingen

De winstbelasting wordt bepaald volgens de 'balansmethode'. Belastinglasten worden opgenomen in het overzicht van totaal resultaat behalve voor zover zij betrekking hebben op een post die rechtstreeks is opgenomen in de overige ongerealiseerde resultaten. Actuele belastingen zijn de belastingen die naar verwachting betaald moeten worden over de fiscale winst over het jaar, op basis van de belastingtarieven per balansdatum, en eventuele aanpassingen in de te betalen belastingen over voorgaande jaren. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen op basis van de verwachte fiscale consequenties van tijdelijke verschillen tussen de fiscale en de commerciële boekwaarde van activa en passiva. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden berekend tegen de per balansdatum geldende of materieel vastgestelde belastingtarieven en -wetten die naar verwachting van toepassing zijn wanneer de betreffende latente belastingvorderingen en verplichtingen worden afgewikkeld.

Financiële derivaten

Financiële derivaten worden initieel in de balans opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens op iedere balansdatum gewaardeerd tegen de actuele reële waarde. De daaruit voortvloeiende baten of lasten worden in het resultaat verwerkt. EBN past geen hedge accounting toe.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

In de jaarrekening van 2010 zijn er geen standaarden, waarvan de toepassing van kracht is vanaf boekjaar 2010, verwerkt, omdat deze niet van toepassing zijn voor EBN.

In de jaarrekening van 2010 zijn de consequenties van de volgende standaarden en interpretaties, waarvan de toepassing van kracht is vanaf boekjaar 2010, niet van toepassing voor EBN en hebben derhalve ook geen effect:

- (i) IFRS 1, Amendment, First-time Adoption: additional exemptions
- (ii) IFRS 2, Amendment, *Shared-based Payment: group and Cash settled arrangements*
- (iii) IFRS 3, Business Combinations
- (iv) IFRS 5 Non-current assets held for sale and disc
- (v) IFRS 8 Operating Segments
- (vi) IAS 7 Statement of Cash Flows
- (vii) IAS 17 Classification of lease of land
- (viii) IAS 18 Revenue
- (ix) IAS 36 Impairment of Assets
- (x) IFRIC 12 Service Concession Arrangements
- (xi) IFRIC 15 *Agreements for the Construction of Real Estate*
- (xii) IFRIC 16 Hedge of net investment
- (xiii) IFRIC 17 Distribution of non-cash assets
- (xiv) IFRIC 18 Transfer of assets from customers
- (xv) IFRIC9/IAS 39 Amendment eligible hedged items

EBN heeft niet gekozen voor de invoering van de volgende nieuwe standaarden, aanpassingen van standaarden en nieuwe IFRIC-interpretaties waarvan de toepassing verplicht is vanaf boekjaar 2011 of latere jaren:

- (i) *IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures*
- (ii) *IFRS 9 Financial Instruments*
- (iii) *IAS 24 Related Party Disclosures*
- (iv) *IAS 32 Financial Instruments, presentation – Classification of Rights Issues*
- (v) *IFRIC 14 Prepayments of a Minimum Funding Requirement*
- (vi) *IFRIC 19 Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instruments; vanaf 2011*

EBN verwacht dat de toepassing van deze nieuwe standaard, aanpassingen van standaarden en nieuwe IFRIC-interpretaties in toekomstige boekjaren geen materiële gevolgen zullen hebben voor de jaarrekening van de onderneming.

Overzicht van totaal resultaat

in miljoen euro

	noot	2010	mutatie t.o.v. 2009	2009
netto omzet	2	6.486	2%	6.387
heffingen	3	2.571		2.238
operationele kosten	4	627		722
afschrijvingen	5	499		462
bedrijfslasten		3.697	8%	3.422
bedrijfsresultaat		2.789	-6%	2.965
financiële baten	6	16		22
financiële lasten	6	-91		-89
resultaat geassocieerde deelnemingen	7	54		52
resultaat voor belastingen		2.768	-6%	2.950
belastingen	8	-692	-6%	-739
netto resultaat	9	2.076	-6%	2.211
overige ongerealiseerde resultaten		-		-
Totaal resultaat na belastingen		2.076		2.211

Balans

in miljoen euro

Activa	noot	ultimo 2010	ultimo 2009	Passiva	noot	ultimo 2010	ultimo 2009
Vaste activa				Eigen vermogen	14		
materiële vaste activa	10	3.564	3.448	aandelenkapitaal		128	128
financiële vaste activa	11	113	113	ingehouden winst		46	30
		<u>3.677</u>	<u>3.561</u>			<u>174</u>	<u>158</u>
				Langlopende schulden			
				voorzieningen	15	1.338	1.255
				latente belasting- verplichtingen	8	48	40
				opgenomen leningen	16	1.558	1.004
				overige	17	19	18
						<u>2.963</u>	<u>2.317</u>
Vlottende activa				Kortlopende schulden			
voorraden	12	39	12	opgenomen leningen	16	504	1.064
vorderingen	13	1.244	1.007	belastingsschulden		112	246
derivaten	19	331	98	overige	18	1.567	893
liquide middelen		29	-			<u>2.183</u>	<u>2.203</u>
		<u>1.643</u>	<u>1.117</u>				
Totaal		<u>5.320</u>	<u>4.678</u>	Totaal		<u>5.320</u>	<u>4.678</u>

Overzicht wijzigingen van het eigen vermogen

in miljoen euro

	aandelen- kapitaal	ingehouden winst	totaal eigen vermogen
stand per 1 januari 2009	128	32	160
netto resultaat	-	2.211	2.211
overige ongerealiseerde resultaten	-	-	-
totaal resultaat na belastingen	-	2.211	2.211
slotdividend 2008	-	-32	-32
interim-dividend	-	-2.181	-2.181
stand per 31 december 2009	128	30	158
netto resultaat	-	2.076	2.076
overige ongerealiseerde resultaten	-	-	-
totaal resultaat na belastingen	-	2.076	2.076
slotdividend 2009	-	-30	-30
interim-dividend	-	-2.030	-2.030
stand per 31 december 2010	128	46	174

De ultimo 2010 ingehouden winst van € 46 mln is het voorgestelde slotdividend. Het totaal resultaat over 2010 bedroeg € 7.294 per aandeel. Dat was een daling van 6% ten opzichte van 2009.

Zie in dit verband ook noot 14.

Overzicht van kasstromen

in miljoen euro

	2010	2009
Bedrijfsactiviteiten		
netto resultaat uit doorlopende activiteiten	2.076	2.211
herleiding naar middelen uit bedrijfsactiviteiten		
- resultaat deelnemingen	-54	-52
- ontvangen dividend	54	52
- afschrijvingen	499	462
- mutatie bedrijfskapitaal *	388	142
- mutatie voorzieningen	26	-11
- rente		
- ten laste van resultaat gebracht	75	67
- ontvangen	2	20
- betaald	-35	-56
- belastingen		
- ten laste van resultaat gebracht	692	739
- betaald	-818	-774
- afwaarderingen	50	45
	<u>879</u>	<u>634</u>
Middelen uit bedrijfsactiviteiten	2.955	2.845
Investeringsactiviteiten		
materiële vaste activa	<u>-607</u>	<u>-713</u>
Middelen aangewend voor investeringsactiviteiten	-607	-713
Financieringsactiviteiten		
winstuitkeringen	-2.060	-2.481
opname leningen	318	-
aflossing leningen	-319	-
mutatie schulden aan kredietinstellingen	<u>-258</u>	<u>281</u>
Middelen uit financieringsactiviteiten	-2.319	-2.200
Mutatie liquide middelen	<u>29</u>	<u>-68</u>
Stand liquide middelen per 1 januari	-	68
Stand liquide middelen per 31 december	29	-

* mutatie bedrijfskapitaal:

- voorraden	-27	-3
- vorderingen	-237	849
- kortlopende schulden (exclusief leningen, schulden aan kredietinstellingen en winstuitkeringen)	652	-704
	<u>388</u>	<u>142</u>

Toelichting op de jaarrekening van Energie Beheer Nederland B.V.

(1) Algemene informatie

Alle bedragen in deze toelichting zijn vermeld in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld.

Schattingen en oordelen

Voor het opstellen van de jaarrekening moeten schattingen en beoordelingen worden gemaakt. Deze hebben consequenties voor de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva, inkomsten en uitgaven en de daaraan gerelateerde rapportage van voorwaardelijke activa en passiva op de datum van de jaarrekening. De resultaten kunnen door dergelijke inschattingen en beoordelingen worden beïnvloed. In die gevallen worden in de toelichtingen de grondslagen besproken die het management het meest belangrijk acht en die vanwege intrinsieke onzekerheid veelal het meest lastig te voorspellen zijn. De voorziening opruimkosten en de activering van opruimkosten in de balans is grotendeels gebaseerd op informatie van operators. EBN volgt de opgave van de operators over productiegegevens en bepaalt de gas- en oliereserves volgens de definities zoals door SPE, WPC, AAPG en SPEE zijn vastgelegd in het PRMS. Voor een nadere toelichting op de totstandkoming van deze voorziening wordt verwezen naar de "Grondslagen voor de waardering en winstbepaling" paragraaf "Voorzieningen" op bladzijde 57.

Belangrijke schattingen zijn die welke vereist zijn voor met name de bepaling van de realiseerbare waarde bij afwaarderingen (zie kasstroomoverzicht en noot 10), classificatie van pensioenen en vennootschapsbelasting (latente belastingen).

Het management wijst erop dat toekomstige gebeurtenissen kunnen afwijken van de voorspellingen en dat schattingen regelmatig moeten worden bijgesteld.

Toelichting op het overzicht van totaal resultaat

(2) Netto omzet

EBN oefent één hoofdactiviteit uit, namelijk de exploratie en winning van aardgas en aardolie. De totale omzet is in Nederland gerealiseerd. Ook de activa waar EBN in participeert, bevinden zich in Nederland. Informatie met betrekking tot de belangrijkste debiteuren is opgenomen bij noot 23.

De netto omzet 2010 uit bedrijfsvoering bedroeg € 6.486 mln. Ten opzichte van 2009 was dit een stijging van € 99 mln (2%).

De stijging van de omzet hield voornamelijk verband met een gerealiseerde hogere afzet van aardgas (14%) met daarentegen lagere opbrengstprijzen (-10%).

Daarnaast bleven de afgezette volumes van olie en condensaat achter bij 2009, deels gecompenseerd door een hogere olieprijs.

(3 en 4) Heffingen en operationele kosten

	2010	2009
heffingen	2.571	2.238
operationele kosten	627	722

De heffingen kwamen € 333 mln (15%) hoger uit dan in 2009. Dit betrof voornamelijk de bijzondere afdrachten aan de Staat met betrekking tot de productie uit het Groningenveld in 2010, te weten afdrachten volgens de Meeropbrengsten Regeling (MoR) van € 2.475 mln en een staatsaandeel van € 91 mln. De toename in de afdrachten in 2010 was voornamelijk het gevolg van de hogere afzet uit het Groningenveld.

De operationele kosten hebben vooral betrekking op productie- en transportkosten.

Ultimo 2010 zijn nog een aantal personeelsleden door DSM bij EBN gedetacheerd. De totale loonkosten zijn onder de operationele kosten opgenomen.

Deze bedroegen in 2010 € 8,2 mln (2009: € 7,2 mln), waarvan € 6,4 mln bruto lonen (2009: € 5,3 mln), € 0,4 mln sociale lasten (2009: € 0,3 mln), € 1,2 mln pensioenkosten (2009: € 1,0 mln) en € 0,2 mln overige (2009: € 0,6 mln).

Per balansdatum had de onderneming geen contractuele verplichting tot het storten van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds anders dan de mogelijkheid van het betalen van hogere toekomstige premies.

(5) Afschrijvingen

	2010	2009
afschrijving materiële vaste activa	451	433
afschrijving materiële vaste activa i.v.m. opruimen	48	29
Totaal	499	462

De afschrijvingen van de geactiveerde opruimkosten zijn gestegen als gevolg van de nieuwe hogere inschatting van de opruimkosten. Voor een verdere toelichting zie noot 15.

(6) Financiële baten en lasten

	2010	2009
rentebaten	1	22
overige financiële baten	15	-
totaal financiële baten	16	22
rentelasten	-57	-52
rentelast op contant gemaakte voorzieningen	-24	-27
overige financiële baten en lasten	-10	-10
totaal financiële lasten	-91	-89
Netto financieringslasten	-75	-67

Vanwege de aanzienlijk lagere beschikbare liquiditeiten en de lagere markttrente in het verslagjaar lagen de rentebaten op een lager niveau dan in 2009.

Bovendien deden zich in 2009 een aantal éénmalige rentebaten voor.

De overige financiële baten en lasten betreffen vooral het koersresultaat op leningen en de daaraan gekoppelde derivaten. Daarbij worden de leningen tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd en de derivaten tegen reële waarde.

(7) Resultaat geassocieerde deelnemingen

	2010	2009
GasTerra B.V.	14	14
NOGAT B.V.	33	31
NGT-Extensie	7	7
Totaal	54	52

(8) Belastingen

	2010	2009
Actuele belastingen		
lopend jaar	684	777
Latente belastingen		
afkomstig van tijdelijke verschillen	8	-38
Totaal	692	739

De effectieve belastingdruk over 2010 was met 25,5% gelijk aan 2009 (25,5%).

In 2010 bedroeg het nominale tarief van de vennootschapsbelasting in Nederland 25,5% (2009: 25,5%).

Het saldo van latente belastingvorderingen en belastingverplichtingen nam met € 8 mln toe als gevolg van de volgende wijzigingen:

	2010	2009
stand per 1 januari		
latente belastingvorderingen	25	36
latente belastingverplichtingen	-65	-114
totaal	-40	-78
Mutaties als gevolg van:		
- verschil commerciële en fiscale waardering materiële vaste activa	-2	49
- verschil commerciële en fiscale waardering voorzieningen	-6	-11
stand per 31 december	-48	-40
Waarvan:		
- latente belastingvorderingen	19	25
- latente belastingverplichtingen	-67	-65
mutatie vordering	-6	-11
mutatie verplichting	-2	49

Onder de latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden de toekomstige belastingvorderingen en -verplichtingen verstaan die onder meer voortvloeien uit tijdelijke verschillen tussen het vermogen berekend op basis van bedrijfseconomische grondslagen en het vermogen bepaald volgens fiscale grondslagen.

(9) Netto resultaat

In 2010 resulteert een netto resultaat uit doorlopende activiteiten van € 2.076 mln. Dat was € 135 mln (6%) lager dan over 2009.

Toelichting op de balans

(10) Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van deze post blijkt uit het onderstaande overzicht:

in miljoen euro

	totaal	productie, transport en opslag- faciliteiten	boringen	inbreng- vergoedingen	activering opruimkosten	investeringen en boringen in aanleg
Stand 01-01-2009						
aanschaffingswaarde	10.244	5.421	2.280	1.412	734	397
afschrijvingen	6.840	3.946	1.470	1.136	288	-
boekwaarde	3.404	1.475	810	276	446	397
Mutaties in 2009						
aanschaffingswaarde:						
- investeringen	713	171	73	16	-	453
- inbedrijfstellingen	-	171	148	-	-	-319
- activering financieringskosten	-	-	-	-	-	-
- activering opruimkosten	-163	-	-	-	-163	-
- buitenbedrijfstellingen	-36	-33	-6	-	3	-
- afboeking droge putten	-45	-	-	-	-	-45
afschrijvingen:						
- afschrijvingen	-462	-240	-172	-21	-29	-
- buitenbedrijfstellingen	37	34	6	-	-3	-
	44	103	49	-5	-192	89
Stand ultimo 2009						
aanschaffingswaarde	10.713	5.730	2.495	1.428	574	486
afschrijvingen	7.265	4.152	1.636	1.157	320	-
boekwaarde	3.448	1.578	859	271	254	486
Mutaties in 2010						
aanschaffingswaarde:						
- investeringen	607	139	48	-	-	420
- inbedrijfstellingen	-	80	82	-	-	-162
- activering financieringskosten	1	-	-	-	-	1
- activering opruimkosten	57	-	-	-	57	-
- buitenbedrijfstellingen	-1	-1	-	-	-	-
- afboeking droge putten	-50	-	-	-	-	-50
afschrijvingen:						
- afschrijvingen	-499	-250	-181	-20	-48	-
- buitenbedrijfstellingen	1	1	-	-	-	-
	116	-31	-51	-20	9	209
Stand ultimo 2010						
aanschaffingswaarde	11.327	5.948	2.625	1.428	631	695
afschrijvingen	7.763	4.401	1.817	1.177	368	0
boekwaarde	3.564	1.547	808	251	263	695

De investeringen in 2010 ad € 607 mln waren 15% lager dan in 2009 (€ 713 mln). De splitsing van deze investeringen tussen op land en offshore was € 224 mln (2009: € 238 mln) respectievelijk € 383 mln (2009: € 475 mln).

De toename in de activering van de geschatte opruimkosten van installaties bedroeg in 2010 € 57 mln (2009: negatief € 163 mln). Voor een verdere toelichting zie noot 15.

Naar aanleiding van de toepassing van IAS 23 "Borrowing Costs" is voor het project Bergermeer gasopslag het geactiveerde bedrag met 3,7% opgerent en daarmee een bedrag van € 0,7 mln aan financieringskosten geactiveerd.

(11) Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa verstaat EBN de deelneming van 40% in GasTerra B.V., de 45% deelneming in NOGAT B.V. en een aantal kleinere participaties, waaronder de 12% deelneming in de NGT-Extensie.

Deze laatste deelneming is opgenomen onder 'overige'. De geassocieerde deelnemingen worden verwerkt op basis van de equity-methode. Het resultaat wordt jaarlijks uitgekeerd, als gevolg daarvan zijn er geen wijzigingen in de balansposities van de betreffende deelnemingen.

	2010				2009			
	GasTerra	NOGAT	overige	totaal	GasTerra	NOGAT	overige	totaal
stand per 1 januari	86	13	14	113	86	13	14	113
aandeel in resultaat	14	33	7	54	14	30	8	52
ontvangen dividend	-14	-33	-7	-54	-14	-30	-8	-52
stand per 31 december	86	13	14	113	86	13	14	113

De volgende tabel geeft samenvattende financiële informatie over de geassocieerde deelnemingen GasTerra B.V., NOGAT B.V. en de NGT-Extensie op 100%-basis.

	2010			2010 totaal	2009			2009 totaal
	GasTerra	NOGAT	NGT- Extensie		GasTerra	NOGAT	NGT- Extensie	
balanstotaal activa	4.582	129	11	4.722	3.295	129	11	3.435
schulden	4.366	10	8	4.384	3.079	6	8	3.093
netto omzet	18.357	114	77	18.548	18.310	113	76	18.499
netto resultaat	36	68	60	164	36	71	57	164

(12) Voorraden

	2010	2009
materiaal	6	7
gas	33	-
condensaat en olie	-	5
totaal	39	12

(13) Vorderingen

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2010	2009
vordering op		
geassocieerde deelneming	934	883
overige handelsdebiteuren	29	120
totaal handelsdebiteuren	963	1.003
overige vorderingen		
en transitoria	281	4
totaal	1.244	1.007

De vorderingen waren met € 237 mln (24%) gestegen, voornamelijk als gevolg van hogere prijzen en afgezette volumes in het vierde kwartaal 2010 ten opzichte van het vierde kwartaal in 2009.

De geassocieerde deelneming betreft GasTerra B.V. waarin EBN voor 40% deelneemt.

Voor wat betreft het kredietrisico wordt verwezen naar noot 19.

(14) Eigen vermogen

	2010	2009
stand per 1 januari	158	160
totaal resultaat	2.076	2.211
slotdividend voorgaand jaar	-30	-32
interim-dividend	-2.030	-2.181
stand per 31 december	174	158

EBN draagt maandelijks het (voorlopige) resultaat af aan de aandeelhouder, het ministerie van EL&I.

Deze periodieke winstafdracht is sterk bepalend voor de balansstructuur van EBN en resulteert in een relatief beperkt eigen vermogen voor de onderneming.

Daar staat echter een zeer omvangrijke cashflow gedurende het hele jaar tegenover. Het financieringsbeleid van EBN is gebaseerd op het handhaven van een vrije toegang tot de voornaamste kapitaalmarkten. Moody's en Standard & Poors onderhouden daarvoor een rating met betrekking tot EBN. De rating van EBN is sinds jaren een stabiele triple-A.

Het maatschappelijke, tevens geplaatste en volgestorte aandelenkapitaal beloopt € 128 mln in 2010 (2009: € 128 mln) en bestaat uit 284.750 aandelen met elk een nominale waarde van € 450,00.

Het voorgestelde slotdividend van € 46 mln (2009: € 30 mln) wordt uitgekeerd na vaststelling van de jaarrekening door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit bedrag is het saldo van de netto winst à € 2.076 mln en het al uitgekeerde interim-dividend à € 2.030 mln. Het voorgestelde slotdividend is niet in mindering gebracht op het eigen vermogen.

(15) Voorzieningen

De voorziening opruimkosten omvat verplichtingen met een looptijd van 1 tot 30 jaar.

De voorziening bodemdaling omvat eveneens verplichtingen met een looptijd van 1 tot 30 jaar.

De voorziening opruimkosten is hoofdzakelijk gebaseerd op opgaven van de operators en wordt bepaald middels een schatting van de kosten op basis van het huidige prijspeil, zonder rekening te houden met inflatie, en contant gemaakt met een reële rente van 2%. De tegenhanger van de contant gemaakte voorziening is gerubriceerd onder de materiele vaste activa en wordt afgeschreven op basis van UoP-methode.

Het totaal van de voorzieningen werd verhoogd met € 83 mln. Dit is het saldo van de volgende wijzigingen:

	opruimkosten	bodemdaling	totaal
stand per 1 januari 2009	1.331	59	1.390
dotatie	-	1	1
onttrekking	-10	-	-10
herziening	-153	-	-153
oprenten	27	-	27
stand per 31 december 2009	1.195	60	1.255
dotatie	-	3	3
onttrekking	-4	-1	-5
herziening	61	-	61
oprenten	24	-	24
stand per 31 december 2010	1.276	62	1.338

De verhoging van de voorziening opruimkosten ad € 81 mln werd vooral veroorzaakt door een actualisering van de geschatte kosten voor het ontmantelen en opruimen van installaties. Voornaamste achtergrond hiervan ligt in toename van de ingeschatte kosten en aangepaste inzichten met betrekking tot de tijdstippen van beëindiging van de productie. Voor de bepaling van de contante waarde werd evenals in 2009 een disconteringsvoet van 2% gehanteerd (reële rentemethode).

(16) Opgenomen kortlopende en langlopende leningen

	2010		2009	
	totaal	waarvan kortlopend	totaal	waarvan kortlopend
obligatieleningen	1.420	-	1.193	302
onderhandse leningen	138	-	113	-
commercial paper	504	504	762	762
totaal	2.062	504	2.068	1.064

In 2010 zijn obligatieleningen ter grootte van CHF 450 mln afgelost en geherfinancierd. In 2011 vervallen er geen obligatieleningen of onderhandse leningen. Het totaal van de opgenomen leningen is met € 6 mln (0,3%) afgenomen. De obligatieleningen (CHF) en de onderhandse leningen (JPY) zijn nominaal in vreemde valuta gelijk gebleven. De verschillen betreffen koersverschillen.

Ultimo 2010 was er € 258 mln minder commercial paper benodigd. Er zijn geen zekerheden verstrekt over de opgenomen leningen met een totale schuldrest ultimo 2010 van € 2.062 mln. In de overeenkomsten van deze leningen zijn clausules opgenomen die het stellen van zekerheden beperken.

Opgenomen langlopende leningen

De balanspost langlopende leningen is als volgt samengesteld:

in miljoenen euro					2010	2009
JPY	5.000 mln	1,59%	onderhandse lening	2004/2014	46	38
CHF	350 mln	1,75%	openbare lening	2005/2012	280	235
CHF	450 mln	2,75%	openbare lening	2006/2013	360	302
CHF	400 mln	3,00%	openbare lening	2007/2014	320	269
CHF	125 mln	3,00%	openbare lening	2007/2014	100	84
JPY	10.000 mln	1,775%	onderhandse lening	2007/2017	92	76
CHF	325 mln	2,125%	openbare lening	2010/2020	260	-
CHF	125 mln	2,125%	openbare lening	2010/2020	100	-
					1.558	1.004

De leningen en de bijbehorende rentelasten in vreemde valuta zijn via cross currency interest rate swaps volledig omgezet naar euro's. Daardoor worden de koerseffecten op de langlopende schulden zoals die uit de tabel blijken geneutraliseerd. Het gemiddelde interestpercentage van alle langlopende leningen, inclusief de effecten van de cross currency interest rate swaps, is 3,7% (2009: 3,7%). Alle langlopende leningen zijn vastrentend. Met uitzondering van de aan de JPY 2004/2014 lening gekoppelde cross currency interest rate swap, is het rentetype van de cross currency interest rate swaps vast.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opgenomen obligaties en onderhandse leningen, gerangschikt op vervaldatum.

binnen 1 jaar	-
binnen 1 tot 2 jaar	280
binnen 2 tot 3 jaar	360
binnen 3 tot 4 jaar	466
binnen 4 tot 5 jaar	-
na 5 jaar	452
Totaal	1.558

Van het totaal van de opgenomen leningen heeft meer dan 50% een resterende looptijd langer dan 3 jaar. Van de leningen die na 5 jaar vervallen, vervalt € 92 mln in 2017 en € 360 mln in 2020.

(17) Overige langlopende schulden

Dit is hoofdzakelijk een schuld van € 17 mln (2009: € 17 mln) aan de Staat uit hoofde van een stockdividend van GasTerra B.V. De Staat heeft recht op een deel van het aan EBN toekomende dividend van GasTerra B.V. bij liquidatie van GasTerra B.V.

(18) Overige kortlopende schulden

Deze post is als volgt samengesteld:

	2010	2009
handelscrediteuren	170	254
schulden inzake rente	35	12
heffingen	950	375
overige schulden	412	252
	<u>1.567</u>	<u>893</u>

De toename bij de heffingen is voornamelijk het gevolg van een hogere uitstaande verplichting met betrekking tot de MOR.

Beleid om financiële risico's te beheersen

(19) Financiële derivaten

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's voor EBN zijn het liquiditeitsrisico, kredietrisico en het marktrisico (bestaande uit een renterisico en een valutarisico). Het financiële beleid van EBN is erop gericht om op de korte termijn de effecten van koers- en renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de marktwisselkoersen en markttrentes te volgen. EBN maakt gebruik van financiële derivaten om de rente- en valutarisico's te beheersen die verbonden zijn aan met name de financiering van bedrijfsactiviteiten. De onderneming neemt geen speculatieve posities in met financiële derivaten.

Liquiditeitsrisico

EBN beschikt over een commercial paper programma van € 2.000 mln. Dat is onveranderd ten opzichte van 2009. Hiervan was ultimo 2010 € 1.496 mln niet opgenomen. De volgende tabel geeft inzicht in de te verwachten kasstromen per jaar met betrekking tot aflossing en rente van de leningen en de daaraan gekoppelde derivaten:

		2010			2010	2009
	Opgenomen leningen	Rente-betalingen	Betaling bij aflossing	Kasstroom derivaten	Totale cash out	Totale cash out
binnen 1 jaar	504	-45	-504	4	-545	-1.096
binnen 1 tot 2 jaar	280	-46	-280	54	-272	-36
binnen 2 tot 3 jaar	360	-37	-360	72	-325	-262
binnen 3 tot 4 jaar	466	-25	-466	115	-376	-314
binnen 4 tot 5 jaar	-	-11	-	-	-11	-367
na 5 jaar	452	-53	-452	75	-430	-62
Totaal	2.062	-217	-2.062	320	-1.959	-2.137

Kredietrisico

Het kredietrisico voor EBN bestaat hoofdzakelijk uit de uitgezette deposito's bij kredietinstellingen en de marktwaarde van uitstaande financiële derivaten. EBN beperkt kredietrisico door uitsluitend zaken te doen met financiële instellingen met een hoge kredietwaardigheid en door vaststelling van specifieke kredietlimieten per financiële instelling (minimaal P1 dan wel A2 volgens Moody's).

Er zijn in 2010 geen kredietverliezen opgetreden.

Kredietrisico met betrekking tot vorderingen

EBN verkocht in 2010 90% (2009: 93%) van de omzet aan GasTerra B.V. (long term rating S&P AA+), waarvan het kredietrisico door EBN als laag wordt ingeschat. De vordering op GasTerra B.V. bedraagt 97% (2009: 88%) van de totale vorderingen.

Renterisico

Het renterisicobeleid van EBN is gericht op het beperken van de renterisico's die samenhangen met de financiering van de onderneming en tegelijkertijd op het realiseren van minimale netto-rentelasten. Van de langlopende leningen en financiële derivaten wordt volgens interne richtlijnen maximaal 60% als variabel rentend aangehouden. Met uitzondering van één cross currency interest rate swap zijn alle schuldposities vastrentend.

Onderstaande analyse van de gevoeligheid van opgenomen leningen en daaraan gekoppelde financiële derivaten voor rentebewegingen, gaat uit van een onmiddellijke verandering van 1%-punt in de rentetarieven ten opzichte van het niveau op 31 december 2010. Alle andere variabelen worden daarbij constant gehouden. Een verlaging van de rentetarieven met 1%-punt zou resulteren in een geschatte daling van de netto financieringslasten met € 21 mln uitgaande van de samenstelling van de financiële instrumenten per 31 december 2010. Een toename van de rentetarieven met 1%-punt zou resulteren in een stijging van de netto financieringslasten van naar schatting € 19 mln. Deze effecten zullen hoofdzakelijk ontstaan omdat de door een renteverandering veroorzaakte verandering in de marktwaarde van de derivaten rechtstreeks wordt verantwoord in het resultaat.

In onderstaande tabel is de gevoeligheid weergegeven van de reële waarde van de financiële instrumenten per 31 december 2010 voor veranderingen in de rentetarieven:

2010	boekwaarde	reële waarde	verandering reële waarde +1%	verandering reële waarde -1%
liquide middelen	29	29	-	-
vorderingen	1.244	1.244	-	-
kortlopende leningen	-504	-504	-1	1
overige kortlopende schulden	-1.567	-1.567	-	-
langlopende leningen	-1.558	-1.624	68	-73
cross currency swaps				
gebruikt voor langlopende leningen	327	327	-19	21
valutatermijncontracten				
gebruikt voor kortlopende leningen	4	4	-	-
Totaal	-2.025	-2.091	48	-51

Ultimo 2009 lag de totale gevoeligheid voor renteveranderingen met betrekking tot de reële waarde van de financiële instrumenten tussen positief € 33 mln (+1%-punt wijziging van rente) en negatief € 34 mln (-1%-punt wijziging van rente).

Valutarisico

EBN dekt valutarisico's, die voortvloeien uit verkopen, inkopen en opgenomen leningen, volledig af op het moment waarop de handelsvorderingen of handelsverplichtingen zich manifesteren. Ultimo 2010 was er voor USD 10 mln aan handelsvorderingen door middel van een valutatermijncontract afgedekt (ultimo 2009 waren er geen openstaande handelsvorderingen in vreemde valuta).

In de onderstaande analyse van de gevoeligheid van de netto schuld (inclusief financiële derivaten) voor schommelingen in valutakoersen ten opzichte van de euro wordt uitgegaan van een verandering van 10% in alle valutakoersen tegenover de euro uitgaande de koersen per 31 december 2010, waarbij alle andere variabelen constant worden gehouden. Een verandering van +10% houdt in dat de euro zwakker wordt ten opzichte van de vreemde valuta's. Een verandering van -10% betekent een versterking van de euro ten opzichte van de vreemde valuta's.

2010	boekwaarde	reële waarde	verandering waarde +10%	verandering waarde -10%
liquide middelen	29	29	-	-
vorderingen	1.244	1.244	-	-
kortlopende leningen	-504	-504	-42	34
overige kortlopende schulden	-1.567	-1.567	-	-
langlopende leningen	-1.558	-1.624	-182	149
cross currency swaps				
gebruikt voor langlopende leningen	327	327	182	-149
valutatermijncontracten				
gebruikt voor kortlopende leningen	4	4	42	-34
Totaal	-2.025	-2.091	-	-

Ultimo 2009 lag de totale gevoeligheid voor wijzigingen in valutakoersen tussen positief € 3 mln (+10% wijziging van alle valutakoersen) en negatief € 3 mln (-10% wijziging van alle valutakoersen).

Reële waarde van financiële instrumenten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde en de geschatte reële waarde van financiële instrumenten:

	31 december 2010		31 december 2009	
	boekwaarde	reële waarde	boekwaarde	reële waarde
activa				
overige deelnemingen	113	113	113	113
kortlopende vorderingen	1.244	1.244	1.007	1.007
financiële derivaten	331	331	98	98
liquide middelen	29	29	-	-
passiva				
langlopende leningen	1.558	1.624	1.004	1.020
kortlopende leningen	504	504	1.064	1.067
financiële derivaten	-	-	-	-
overige kortlopende schulden	1.679	1.679	1.139	1.139

De reële waarden worden hierbij berekend op basis van het contante waarde model, waarbij alle variabelen zijn gebaseerd op waarneembare marktdata (zoals swaprentes en valutakoersen). Wanneer bepaalde inputs in het model niet waarneembaar zijn, wordt dit instrument nog steeds geclassificeerd in deze categorie, mits de impact van deze niet waarneembare inputs op de totale waardering niet significant is. Fair value-hiërarchie toelichtingen moeten alleen worden opgenomen voor financiële instrumenten die tegen reële waarde zijn gewaardeerd. Alle financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde met waarde mutaties door het resultaat classificeren zich naar niveau 2.

Kortlopende vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden worden opgenomen tegen boekwaarde. Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de boekwaarde van financiële derivaten onderverdeeld naar type en doel:

	activa	passiva	totaal
cross currency interest rate swaps	89	-	89
valutatermijncontracten	9	-	9
totaal financiële derivaten in relatie tot opgenomen leningen	98	-	98
Stand per 31 december 2009	98	-	98
cross currency interest rate swaps	327	-	327
valutatermijncontracten	4	-	4
totaal financiële derivaten in relatie tot opgenomen leningen	331	-	331
Stand per 31 december 2010	331	-	331

Overige toelichtingen

(20) Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Zoals aangegeven in de grondslagen voor waardering en winstbepaling neemt EBN deel in een veelheid van samenwerkingsverbanden. De basis hiervoor is vastgelegd in overeenkomsten van samenwerking, waaruit meerjarige financiële rechten en verplichtingen voortvloeien voor de toekomst. Ter indicatie: de resterende verplichtingen ultimo 2010 voor 3 grote investeringsprojecten (Schoonebeek oliewinning, Bergermeer gasopslag en het gasontwikkelingsproject K5CU) bedragen per balansdatum € 459 mln (2009: € 447 mln).

Voorts bedraagt EBN's (in)directe aandeel in de gasreserves van velden waarin EBN participeert per 31 december 2010 462 miljard m³ GE (2009: 491 miljard m³ GE)

(21) Netto schuld

	2010	2009
opgenomen leningen:		
langlopende leningen	1.558	1.004
kortlopende leningen	504	1.064
totaal opgenomen leningen	2.062	2.068
liquide middelen	-29	-
financiële derivaten, activa	-331	-98
netto schuld (A)	1.702	1.970
eigen vermogen (B)	174	158
gearing ratio A/(A+B)	91%	93%

(22) Toelichting bij het overzicht van kasstromen

Bij het opstellen van het overzicht van kasstromen wordt de indirecte methode toegepast en wordt uitgegaan van een vergelijking van beginbalans en eindbalans. Vervolgens worden mutaties geëlimineerd die niet tot een kasstroom hebben geleid. De mutaties in het overzicht kasstromen kunnen worden ontleend aan de mutatie-overzichten van de betreffende balansposten.

(23) Verbonden partijen

GasTerra B.V. en EBN zijn verbonden partijen. EBN heeft 67 contracten met GasTerra B.V..

Van de netto omzet van € 6.486 mln is € 5.831 mln gerealiseerd via GasTerra B.V.

(2009: € 6.387 mln resp. € 5.930 mln).

Onder de vorderingen in 2010 is uit hoofde van leveringen aan GasTerra B.V. een bedrag opgenomen van € 934 mln (2009: € 883 mln).

De Staat als aandeelhouder is als een verbonden partij aan te merken. De heffingen, vennootschapsbelasting en het totaal resultaat worden afgedragen aan de Staat. Hierbij wordt verwezen naar noot 14 en noot 18 in de jaarrekening.

(24) Beloning bestuurders

EBN heeft twee directieleden met een EBN arbeidsovereenkomst en een directielid is vanuit DSM ter beschikking gesteld. De totale bezoldiging van de directie bedroeg in 2010 € 0,8 mln (2009: € 0,8 mln). Gelet op bestaande afspraken met DSM hieromtrent, kan geen uitsplitsing plaatsvinden.

In 2010 bedroeg de vergoeding aan de commissarissen € 0,1 mln (2009: € 0,1 mln).

(25) Servicekosten vergoed aan externe accountants

De kosten van Ernst & Young, verantwoord onder operationele kosten, bedroegen in 2010 € 443.000 voor auditservices (statutaire en joint venture audits) (2009: € 518.000), € 0 voor belastingadvies (2009: € 5.000) en € 144.000 voor overige diensten (2009: € 11.000).

(26) Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum welke nader moeten worden toegelicht.

Utrecht, 29 Maart 2011

Directie

Raad van commissarissen

J.D. Bokhoven

R.M.J. van der Meer

D.G. Roest

A.H.P. Gratama van Andel

G.-J. Kramer

H.M.C.M. van Oorschot

Overige gegevens

Winstbestemming

De winstbestemming geschiedt conform het gestelde in Artikel 21 van de statuten van de Vennootschap.

Aan de aandeelhouder:

- wordt jaarlijks een gedeelte van de winst als bijzondere winstuitkering uitgekeerd;
- wordt het resterende deel van de winst als dividend uitgekeerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Hierbij wordt verwezen naar noot 26 in de jaarrekening.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Energie Beheer Nederland B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van Energie Beheer Nederland B.V. te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010, het overzicht van totaal resultaat, het mutatieoverzicht eigen vermogen en het kasstroom overzicht over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het op maken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Energie Beheer Nederland B.V. per 31 december 2010 en van het resultaat en de kasstromen over 2010 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 29 maart 2011

Ernst & Young Accountants LLP

wg

Mr. W.C. van Hoeven RA

Verklarende woordenlijst

bcm	Miljard kubieke meters (billion cubic metres)
Brandstofmix	Verhouding van verschillende brandstoffen leidend tot een hoeveelheid opgewekte energie
CCS	CO ₂ -afvang en -opslag (carbon capture and storage)
Cluster	Locatie waar meerdere putten geboord kunnen worden
Convenant	Convenant ter bevordering van de opsporing en ontwikkeling van de olie- en gasreserves en de opslag van stoffen op het Nederlands deel van het continentaal plat
Corporate Governance Code (oud)	Gedragcode voor beursgenoteerde ondernemingen
Corporate Governance Code (nieuw)	De Nederlandse Corporate Governance Code van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code
COSO	The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
Dashboard	Overzicht van bedrijfspecifieke prestatieindicatoren
EBN	Energie Beheer Nederland B.V.
Energiemix	Verhouding energie die Nederland gebruikt uit verschillende energiebronnen
End-of-field-life	Gas- en olievelden in de eindfase van de productie
E&P	Exploratie en productie
EL&I (nieuw)	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
EZ (oud)	Ministerie van Economische Zaken
Fallow Acreage Convenant	Convenant ter bevordering van de opsporing en de winning van de olie- en gasreserves en de opslag van stoffen op het Nederlands deel van het continentaal plat tussen de Minister van Economische Zaken en de mijnbouwondernemingen actief op het continentaal plat, zoals ondertekend op 31 augustus 2010
Gasgebouw	Publiek-private samenwerking in de Maatschap Groningen en in GasTerra
Gasrotonde	De fysieke nationale- en internationale gasinfrastructuur
Gasvoorkomen	Ondergrondse ophoping van gas dat gewonnen kan worden
GE	Groningenequivalent
Geothermie	Aardwarmte
HR	Personeelszaken (Human Resources)
ICT	Informatie en communicatietechnologie
IFRIC	International Financial Reporting Interpretation Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
IMS	Integraal Management Systeem
Kussengas	Gas dat aanwezig moet zijn in een veld of opslag om de druk op peil te houden
LNG	Vloeibaar aardgas (liquefied natural gas)
Mijnbouwwet	Nederlandse wet waarin de regels over opsporing naar en winnen en opslag van

	delfstoffen staat
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
Multi-stage fracking	Techniek waarmee vloeistof onder hoge druk in het gesteente dat gas bevat wordt gebracht waardoor het gesteente 'breekt' en het gas gewonnen kan worden
NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij
Near-field exploratie	Opsporing van gas nabij bestaande winningslocaties
NOGEPA	Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie
Offshore	Op zee
Operator	Partij in het winningstraject die namens partners activiteiten uitvoert
Overlegplatform Gasrotonde	Forum van de Nederlandse overheid, gasindustrie en kennisinfrastructuren voor nieuwe initiatieven en strategische kwesties over de fysieke nationale- en internationale gasinfrastructuur
PRMS	Internationaal classificatiesysteem waarin de status en hoeveelheid van olie- en gasvoorkomens worden vastgelegd
ROAD	Rotterdam Opslag en Afvang Demonstratieproject
Scorecard	Overzicht van afdelingspecifieke prestatieindicatoren
Schaliegas of shale gas	Gas dat wordt gewonnen uit kleisteenreservoirs waar gas moeilijk uitstroomt vanwege minder goede doorlatendheid.
Shallow gas	Gas dat wordt gewonnen uit relatief ondiepe reservoirs (< 800 m, veelal ongeconsolideerd)
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Spotmarkt	Markt waar overschotten worden verhandeld en tekorten worden gedekt. Levering en betaling vindt na het sluiten van de overeenkomst op korte termijn plaats
Staatsdeelneming	Aandeelhouderschap van de Nederlandse Staat
Stranded reserves or fields	Gasvoorkomens die op enig moment om technische of economische redenen als niet-winbaar worden beschouwd
Tight gas	Gas dat wordt gewonnen uit zandsteenreservoirs waar gas moeilijk uitstroomt vanwege minder goede doorlatendheid.
TNO (oud)	Nederlands Onderzoeksinstituut
TNO (nieuw)	Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek TNO
Treasury (oud)	Het beheren van geld van de onderneming
Treasury (nieuw)	Het beheer van de financiële middelen van de onderneming
Vergunninghouder	Houder van een vergunning tot opsporing of winning als bedoeld in de Mijnbouwwet
VGM	Veiligheid, gezondheid en milieu

Kerncijfers

bedragen in miljoen euro	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS					
	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2005	2004	2003	2002	2001
EBN deelname in activiteiten:											
- aantal winningvergunningen landzijde	23	22	21	20	14	14	14	14	14	14	14
- aantal winningvergunningen zeezijde	103	103	100	95	85	85	85	77	77	70	66
- aantal opsporingvergunningen	48	45	41	26	17	19	19	22	26	31	40
afzet (mrd m ³ , 100%)	80	70	73	64	66	67	67	72	63	64	66
mutatie in %											
t.o.v. voorgaand jaar (100%)	14	-5	+11	-3	-1	-7	-7	+15	-4	-4	+10
- afzet Groningen (mrd m ³ , EBN aandeel)	20	15	16	12	13	13	13	13	11	10	10
- afzet kleine velden (mrd m ³ , EBN aandeel)	13	14	15	15	15	15	15	18	15	17	19
afzet totaal (mrd m ³ , EBN aandeel)	33	29	30	27	28	28	28	30	26	27	28
gemiddelde opbrengstprijis gas (€-centen per m ³ , 35,17 MJ/m ³)	18,58	20,72	26,91	20,67	21,52	16,46	16,46	13,17	13,88	12,55	13,93
omzet uit:											
- doorlopende activiteiten	6.486	6.387	8.698	6.090	6.264	4.883	4.883	4.230	3.872	3.633	4.146
- beëindigde activiteiten						3.384	3.384				
omzet totaal	6.486	6.387	8.698	6.090	6.264	8.267	8.267	4.230	3.872	3.633	4.146
mutatie uit doorlopende activiteiten % t.o.v. voorgaand jaar	2	-27	+43	-3	+28	+15	+15	+9	+7	-12	+32
totaal resultaat uit:											
- doorlopende activiteiten	2.076	2.211	3.269	2.367	2.378	1.673	1.637	1.534	1.380	1.296	1.590
- beëindigde activiteiten						2.154	2.154				
totaal resultaat	2.076	2.211	3.269	2.367	2.378	3.827	3.791	1.534	1.380	1.296	1.590
totaal resultaat uit doorlopende activiteiten in % van de omzet	32	35	38	39	38	34	34	36	36	36	38
materiële vaste activa:											
- investeringen onshore	224	238	129	277	146	121	121	143	138	125	80
- investeringen offshore	383	475	447	405	478	446	446	207	316	325	225
- opruimen	57	-163	93	137	273	149					
totaal investeringen	664	550	669	819	896	716	567	350	454	450	305
afschrijvingen	499	462	501	494	403	374	376	337	344	334	342
eigen vermogen	174	158	160	162	290	237	437	348	329	280	129
gearing ratio (%)	91	93	91	93	86						
vreemd vermogen	5.146	4.520	5.386	4.664	3.902	3.437	2.977	2.730	2.592	2.746	2.728

Contactinformatie

Bezoekadres

EBN
Moreelsepark 48
3511 EP Utrecht

Postadres

Postbus 19063
3501 DB Utrecht

Telefoon +31 (0)30 2339001
Fax +31 (0)30 2339051
e-mail ebn.mail@ebn.nl

Ontwerp en opmaak

Com&Sense, Nieuwegein

Fotografie

Ivar Pel, Utrecht
NAM, Assen

Drukwerk

Drukkerij van Meurs, Ridderkerk

© 2011 EBN

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van EBN.

EBN

Moreelsepark 48, 3511 EP Utrecht, Postbus 19063, 3501 DB Utrecht

T +31 (0)30-2339001, F +31 (0)30-2339051

E ebn.mail@ebn.nl, www.ebn.nl

ebn

best access to dutch gas